

REKENHOF

Jaarverslag 2003

Brussel, juni 2004

Rekenhof in beweging

REKENHOF

Jaarverslag 2003

*Verslag goedgekeurd in de algemene vergadering
van het Rekenhof van 9 juni 2004*

Inhoud

INLEIDING

Rekenhof in beweging	9
<i>Missieverklaring</i>	9
<i>Controlemethodes</i>	10
<i>Nieuw organigram</i>	10
Missieverklaring	13
<i>Opdrachten</i>	13
<i>Waarden</i>	13
<i>Strategie</i>	14
College	16
<i>Samenstelling</i>	16
<i>Vergaderingen</i>	16
<i>Opdrachten van externe controle</i>	16
<i>Internationale betrekkingen</i>	17

EERSTE DEEL: ACTIVITEITEN

Hoofdstuk 1

Algemene beschrijving van de activiteiten 19

1.1	<i>Controle van de rekeningen</i>	19
1.2	<i>Rechtmatigheidsonderzoek</i>	19
1.3	<i>Doelmatigheidsonderzoek</i>	20
1.4	<i>Controle van de fiscale ontvangsten</i>	21
1.5	<i>Informatieopdracht</i>	21
1.6	<i>Rechtsprekende opdracht</i>	22

Hoofdstuk 2

Federale Staat 23

2.1	<i>Controle van de rekeningen</i>	23
2.2	<i>Rechtmatigheidsonderzoek</i>	25
2.3	<i>Thematische audits</i>	27
2.4	<i>Informatieopdracht</i>	28
2.5	<i>Rechtsprekende opdracht</i>	30
2.6	<i>Briefwisseling met de leden van de regering</i>	31

Hoofdstuk 3	
Vlaamse Gemeenschap	32
3.1	<i>Controle van de rekeningen</i> 32
3.2	<i>Rechtmatigheidsonderzoek</i> 34
3.3	<i>Thematische audits</i> 35
3.4	<i>Informatieopdracht</i> 36
3.5	<i>Rechtsprekende opdracht</i> 38
3.6	<i>Briefwisseling met de leden van de Vlaamse regering</i> 38
Hoofdstuk 4	
Franse Gemeenschap	40
4.1	<i>Controle van de rekeningen</i> 40
4.2	<i>Rechtmatigheidsonderzoek</i> 41
4.3	<i>Informatieopdracht</i> 42
4.4	<i>Rechtsprekende opdracht</i> 43
4.5	<i>Briefwisseling met de leden van de regering van de Franse Gemeenschap</i> 43
Hoofdstuk 5	
Duitstalige Gemeenschap	44
5.1	<i>Controle van de rekeningen</i> 44
5.2	<i>Rechtmatigheidsonderzoek</i> 44
5.3	<i>Informatieopdracht</i> 45
5.4	<i>Briefwisseling met de leden van de regering van de Duitstalige Gemeenschap</i> 45
Hoofdstuk 6	
Waals Gewest	46
6.1	<i>Controle van de rekeningen</i> 46
6.2	<i>Rechtmatigheidsonderzoek</i> 47
6.3	<i>Thematische audits</i> 48
6.4	<i>Informatieopdracht</i> 48
6.5	<i>Briefwisseling met de leden van de Waalse Gewestregering</i> 50
Hoofdstuk 7	
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	51
7.1	<i>Controle van de rekeningen</i> 51
7.2	<i>Rechtmatigheidsonderzoek</i> 52
7.3	<i>Thematische audits</i> 52
7.4	<i>Informatieopdracht</i> 53

7.5	<i>Rechtsprekende opdracht</i>	53
7.6	<i>Briefwisseling met de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering</i>	54
Hoofdstuk 8		
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie		55
8.1	<i>Controle van de rekeningen</i>	55
8.2	<i>Rechtmatigheidsonderzoek</i>	55
8.3	<i>Informatieopdracht</i>	56
8.4	<i>Briefwisseling met de leden van het Verenigd College</i>	56
Hoofdstuk 9		
Franse Gemeenschapscommissie		57
9.1	<i>Controle van de rekeningen</i>	57
9.2	<i>Rechtmatigheidsonderzoek</i>	58
9.3	<i>Informatieopdracht</i>	58
9.4	<i>Briefwisseling met de leden van het College</i>	59
Hoofdstuk 10		
Vlaamse provincies		60
10.1	<i>Controle van de rekeningen</i>	60
10.2	<i>Informatieopdracht</i>	60
10.3	<i>Rechtsprekende opdracht</i>	61
10.4	<i>Briefwisseling met de bestendige deputaties</i>	61
Hoofdstuk 11		
Waalse provincies		62
11.1	<i>Controle van de rekeningen</i>	62
11.2	<i>Informatieopdracht</i>	62
11.3	<i>Rechtsprekende opdracht</i>	63
11.4	<i>Briefwisseling met de bestendige deputaties</i>	63
Hoofdstuk 12		
Bijzondere opdrachten van het Rekenhof		64
12.1	<i>Leerlingentelling</i>	64
12.2	<i>Eerbiediging van de fiscale loyauteit</i>	64
12.3	<i>Evaluatie van de budgettaire neutraliteit van de hervorming van de vennootschapsbelasting in 2002</i>	65
12.4	<i>Financiële verslagen van de politieke partijen</i>	65

12.5	<i>Beperking en controle op de verkiezingsuitgaven</i>	65
12.6	<i>Controle van de rekeningen van sommige instellingen die een dotatie ontvangen</i>	66

Hoofdstuk 13

Internationale betrekkingen

13.1	<i>Europese Rekenkamer</i>	67
13.2	<i>Intosai</i>	68
13.3	<i>Eurosai</i>	68
13.4	<i>Benelux</i>	68
13.5	<i>F-16 Sai Conference</i>	69
13.6	<i>European Evaluation Society</i>	69
13.7	<i>Buitenlandse delegaties</i>	69

TWEEDE DEEL: INGEZETTE MIDDELEN

Hoofdstuk 1

Administratieve organisatie

71

Hoofdstuk 2

Personeel

73

2.1	<i>Personeelsformatie en statuut</i>	73
2.2	<i>Statutair personeel in cijfers</i>	73
2.3	<i>Aanwervingen</i>	74
2.4	<i>Commissie voor Overleg met de Vakverenigingen</i>	74
2.5	<i>Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk</i>	75

Hoofdstuk 3

Materiële middelen

76

3.1	<i>Gebouw</i>	76
3.2	<i>Informatica</i>	76

Hoofdstuk 4

Begroting van het jaar 2003

77

Hoofdstuk 5

Rekeningen van het jaar 2002

78

BIJLAGE: LIJST VAN PUBLICATIES

A1.	<i>Federale Staat</i>	79
A2.	<i>Vlaamse Gemeenschap</i>	80
A3.	<i>Franse Gemeenschap</i>	81
A4.	<i>Duitstalige Gemeenschap</i>	81
A5.	<i>Waals Gewest</i>	81
A6.	<i>Brussels Hoofdstedelijk Gewest Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie</i>	82
A7.	<i>Franse Gemeenschapscommissie</i>	83

INLEIDING

Rekenhof in beweging

Gedurende het laatste decennium zijn de bevoegdheden van het Rekenhof inzake begroting en boekhouding herhaaldelijk en significant uitgebreid: de wettelijke erkenning van de informatieopdracht aan de parlementen op het vlak van de begroting, de controle van de fiscale ontvangsten en de controle a posteriori van de goede besteding van de overheidsgelden. Het Rekenhof heeft ook nieuwe bijzondere opdrachten toegewezen gekregen: het controleert de leerlingentelling voor de verdeling van het toegewezen gedeelte van de opbrengst van de belasting over de toegevoegde waarde tussen de Franse en de Vlaamse Gemeenschap, het verstrekt advies en informatie over de uitvoering van de gewestelijke fiscale autonomie inzake personenbelasting en het verleent advies in het kader van de controle van de verkiezingsuitgaven en de boekhouding van de politieke partijen. In de nabije toekomst zullen aan het Rekenhof een aantal opdrachten toevertrouwd worden met betrekking tot de mandatenlijsten en de vermogensaangiften die verkozenen en hoge publieke gezagsdragers verplicht zijn in te dienen.

De uitbreiding van de bevoegdheden van het Rekenhof past binnen een nationale en internationale context van bevordering van integere, efficiënte en transparante overheidsadministratie en van de responsabilisering van alle actoren van het openbare bestuur. Op nationaal vlak heeft die tendens geleid tot een modernisering van de administratie en tot een hervorming van de begroting en de boekhouding. Ze heeft eveneens geleid tot een heroriëntering van de externe controle op de werking van de administratie en haar financiële staten. Op internationaal vlak heeft die tendens gezorgd voor een inspanning om de normen voor de controle van de openbare financiën te standaardiseren.

In die context meent het Rekenhof dat het een belangrijke rol te spelen heeft, omdat het aangeeft hoe de middelen die via de belastingen verzameld worden, geïnd en aangewend worden. Daarom heeft het Rekenhof de laatste jaren een denkoefening gehouden over de vraag hoe het al zijn opdrachten optimaal kan uitvoeren om zijn kernopdracht van openbare controle-instelling in een democratische staat ten volle te kunnen vervullen.

Die reflectie is gesystematiseerd in een strategische veranderingsbeweging, die drie grote krachtlijnen omvat: de goedkeuring van een missieverklaring, de uitwerking van een nieuwe controlemethodologie en de invoering van een nieuwe organisatiestructuur van de administratieve diensten.

Missieverklaring

Gelet op zijn talrijke bevoegdheden, oordeelde het Rekenhof dat het primordiaal was de grondslagen van zijn opdracht, de waarden die aan de basis liggen van een goede uitvoering van zijn activiteiten en de strategieën die het wil gebruiken om zijn doelstelling te bereiken, te formaliseren in één referentiedocument. Die doelstelling is de overheden te controleren, de uitvoering van het overheidsbeleid en de bereikte resultaten te evalueren met het oog op een kwaliteitsvolle informatieverstrekking aan de parlementaire vergaderingen, en bij te dragen tot de verbetering van de werking van het openbare bestuur.

De missieverklaring, waarvan de tekst hierna is opgenomen, vormt bij uitstek het referentiedocument dat elk lid van het college en zijn medewerkers engageert in hun professionele activiteiten alsook een herkenningsteken voor de buitenwereld.

Aangezien het instaat voor de externe controle van de openbare financiën, moet het Rekenhof bij voorrang zijn aandacht richten op de wettigheid van de verrichtingen, de kwaliteit en betrouwbaarheid van de financiële informatie en de naleving van de principes van doelmatigheid, doeltreffendheid en zuinigheid in het openbare bestuur. Het verwezenlijkt die doelstellingen door internationale audit-normen te volgen, een tegensprekelijk onderzoek te voeren en relevante vaststellingen, oordelen en aanbevelingen te formuleren.

Het Rekenhof wil bij het vervullen van zijn opdracht een aantal waarden respecteren. De eerste daarvan is uiteraard de onafhankelijkheid van de instelling. Het verstrekken van kwaliteitsvolle informatie vormt eveneens een belangrijk aandachtspunt. Het Rekenhof kan slechts bijdragen tot de verbetering van het openbare bestuur en goed beheer ondersteunen als het een werkelijke meerwaarde kan bieden ten opzichte van andere informatiebronnen. Daarvoor moet het correcte, objectieve, actuele, duidelijke en nuttige informatie verstrekken. Voor zichzelf wil het Rekenhof een personeelsbeleid voeren dat de deskundigheid, integriteit, motivatie, jobtevredenheid en zelfontplooiing van zijn medewerkers bevordert. Op die manier kan het zijn ambitie waarmaken een voortrekkersrol in overheidsaudit te vervullen.

Controlemethoden

De nieuwe aanpak van de controle van de overheidsfinanciën zoals die vastgelegd is in de missieverklaring, impliceert de keuze voor een controlemethodologie die gebaseerd is op een geïntegreerde systeemanalyse.

Een omvattende aanpak van de controle impliceert dat het Rekenhof, op basis van een voortdurende opvolging van de controledomeinen en een risicoanalyse, zijn controles bij voorrang richt op activiteiten waarbij het risico op disfuncties hoger is. Daarvoor wordt een meerjarenplan opgesteld, dat rekening houdt met de begrotingscyclus, de recurrente controleopdrachten van het Rekenhof, de resultaten van de risicoanalyse, de beschikbare materiële en personele middelen. Op die manier moeten alle domeinen regelmatig het voorwerp vormen van een specifieke controle, zonder dat daarbij de expliciete verwachtingen van het parlement uit het oog verloren worden. Om een optimale en eenvormige uitvoering van de controles te verzekeren, wordt de controleaanpak (methodes, timing, rapportering enz.) meer gestandaardiseerd.

Door zijn omvattende visie op het geheel van de overheidssector optimaal te benutten, zal het Rekenhof een strategie uitwerken die de diverse controleactiviteiten zo coördineert dat ze samen een optimale dekking verzekeren van de risico's inzake wettigheid, goede besteding en informatieverstrekking, zowel intern als extern.

Nieuw organigram

Het nieuwe organigram van het Rekenhof, dat in werking treedt op 1 september 2004, moet de filosofie van de missieverklaring en de principes van de nieuwe controlemethoden in praktijk brengen. Het beoogt een organisatie gebaseerd op prioriteiten die gepland zijn vanuit een systeembenadering en een risicoanalyse,

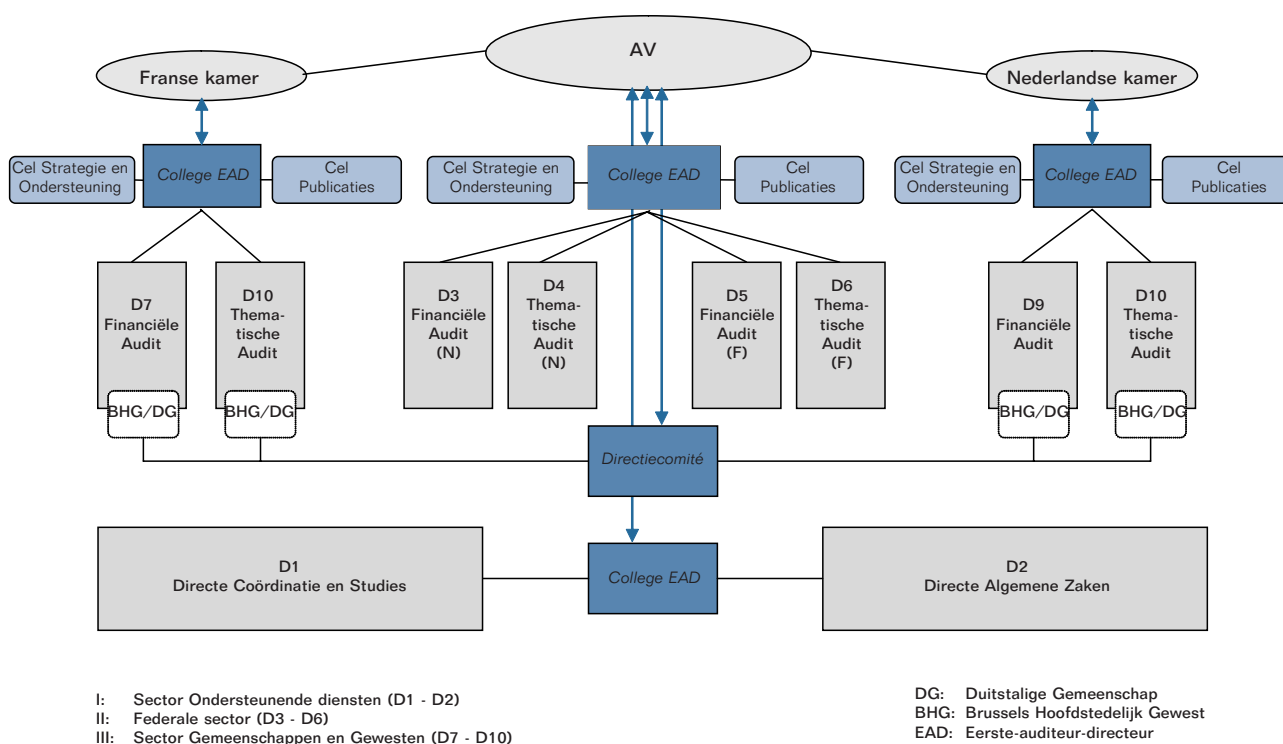
en die duidelijk de overheidsdiensten responsabiliseert voor de opgedragen taken en de verwachte resultaten.

De operationele directies, die van twaalf naar acht zijn teruggebracht, zijn zowel voor de controle van de federale instellingen als voor die van de gedefedereerde entiteiten, in twee pijlers verdeeld: een pijler 'Financiële Audit' en een pijler 'Thematische Audit'. Elke pijler wordt verantwoordelijk voor specifieke producten, die hoofdzakelijk bestemd zijn voor de parlementen.

De pijler 'Financiële Audit' stelt het Boek op, dat voortaan gewijd zal zijn aan de jaarrekeningen en de commentaar daarop. Die pijler is ook verantwoordelijk voor de begrotingsonderzoeken, onderzoeken van het boekhoudsysteem, de financiële situatie, het financiële beheer en de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen en ook voor de documenten voor de goedkeuring van de rekeningen van de diensten en de administratieve afsluiting van de rekeningen van de rekenplichtigen.

De pijler 'Thematische Audit', die de afzonderlijke verslagen opstelt, is belast met de onderzoeken naar de wettigheid van de verrichtingen en de procedures, alsook de goede besteding van de overheidsgelden, in de zin van de wet van 10 maart 1998, om de regelmatigheid, doelmatigheid, doeltreffendheid en zuinigheid van een dienst, een proces of een beleid te meten. Deze pijler is ook bevoegd voor de controle van de human resources en voor het geheel van de taken die aan het Rekenhof toevertrouwd zijn inzake de fiscale ontvangsten¹.

Figuur 1 - Nieuwe administratieve structuur (vanaf 1 september 2004)

¹ De pijler is ook bevoegd voor de daarmee samenhangende opdrachten, zoals het toezicht op de eerbiediging van de fiscale loyaliteit en de evaluatie van de budgettaire neutraliteit van de hervorming van de vennootschapsbelasting van 2002.

Om de noodzakelijke coördinatie te verzekeren tussen de twee pijlers in het licht van een performante integratie van de controledoelstellingen en om de standaardisering van de methodes en de kwaliteit van de producten te garanderen, worden directiecolleges (college EAD) geïnstalleerd, bijgestaan door een cel 'Strategie en Ondersteuning' en een cel 'Publicaties'.

De vier directies belast met de controle van de federale sector (D3 – D6) worden geleid door een college van vier (2F + 2N) eerste-auditeurs-directeurs (EAD). Elk paar Nederlandstalige (D9 – D10) en Franstalige directies (D7 – D8) belast met de controle van de gemeenschappen en gewesten, wordt geleid door een college van twee EAD's.

Twee cellen staan die directiecolleges bij: de cel 'Strategie en Ondersteuning' coördineert de taken in verband met de uitwerking van de methodologie, de programmering en de opvolging van de werkzaamheden, evenals de kwaliteitscontrole. De cel 'Publicaties' is belast met het communicatiebeleid, zowel intern als extern.

Een directiecomité bestaande uit de voorzitters van de twee directiecolleges van de sector Gemeenschappen en Gewesten verzekert het overleg over en de verdeling van de taken tussen de Nederlandstalige en Franstalige directies voor de aangelegenheden die vallen onder de bevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap.

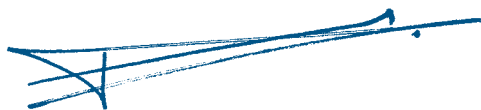
De samenstelling van de algemene diensten en de specifieke opdracht van elk van die diensten werden ook herzien. Doel is ze in staat te stellen adequaat tegemoet te komen aan de nieuwe bijzondere opdrachten van het Rekenhof en een performante ondersteuning te bieden bij de uitvoering van de controles door de operationele directies. De diensten worden gegroepeerd in twee horizontale en ondersteunende directies, samengesteld uit personeelsleden van beide taalrollen. De directie Coördinatie en Studies omvat de dienst griffie en algemeen secretariaat, de dienst studies en documentatie en de dienst internationale betrekkingen. De directie Algemene Zaken omvat drie diensten: human resources en organisatie, intendantie en infrastructuur, alsook informatica.

In het licht van de missieverklaring, van de herziening van de controlemethodes en van de uitwerking van een nieuw organigram, heeft het Rekenhof ook de functiebeschrijvingen en profielen van de leidend ambtenaren aangepast. Die verduidelijken de belangrijke rol van de eerste-auditeurs-directeurs en eerste-auditeurs-revisoren bij de invoering van het veranderingsproces en hun verantwoordelijkheden als manager.

Tijdens het verloop van de verandering waakt het Rekenhof over de continuïteit van zijn controleactiviteiten. Het let er ook op dat die gebeuren in overeenstemming met de actuele regelgeving, zolang de wetten die de openbare comptabiliteit hervormen, niet in werking zijn getreden.

Het Rekenhof beschikt op die manier over een solide basis om met succes de uitdagingen verbonden aan de modernisering van de openbare administratie aan te gaan. Het zal in staat zijn het geheel van zijn taken performant te vervullen, om zo de parlementen efficiënt bij te staan in hun toezichtstaak op van het regeringswerk.

De Voorzitter,

Fr. Vanstapel

De Eerste Voorzitter,

W. Dumazy

Missieverklaring

Het Rekenhof is de grondwettelijke instelling die belast is met de controle van de openbare financiën op het federale, het gefedereerde (gemeenschappen en gewesten) en het provinciale niveau.

Het staat de parlementaire vergaderingen en provincieraden bij in de uitoefening van toezicht op de inning en aanwending van overheidsgelden. De controle van het Rekenhof heeft betrekking op de wettelijkheid van de verrichtingen en op hun overeenstemming met de begrotingsbepalingen, op de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de boekhouding en de financiële staten en op de naleving van de principes van effectiviteit, efficiëntie en zuinigheid.

Het Rekenhof streeft naar een verbetering van de functionering van overheden. Daartoe bezorgt het de parlementaire vergaderingen, bewindslui en gecontroleerden op tegenspraak tot stand gekomen, bruikbare en betrouwbare informatie, bestaande uit bevindingen, oordelen en aanbevelingen. Het Rekenhof werkt op onafhankelijke wijze, met inachtneming van internationale auditnormen. Het steunt daarbij op een organisatie die beantwoordt aan de vereisten van deskundigheid, integriteit en motivatie. Het Rekenhof heeft oog voor maatschappelijke ontwikkelingen en streeft naar een voortrekkersrol in overheidsaudit.

Opdrachten

Het Rekenhof controleert overheden en evalueert de uitvoering van het overheidsbeleid en de bereikte resultaten met het oog op informatieverstrekking aan de parlementaire vergaderingen.

Het vervult inzake begrotingsaangelegenheden een specifieke informatieopdracht ten aanzien van de parlementaire vergaderingen.

Het oefent een rechtsprekende functie uit ten aanzien van rekenplichtigen van openbare diensten.

Waarden

Een onafhankelijke organisatie

Het Rekenhof is onafhankelijk van de organen die het controleert. Het heeft ook tegenover de parlementaire vergaderingen een autonomie: het legt zelf zijn prioriteiten vast bij het vervullen van zijn opdrachten en kiest zijn onderzoeksthema's op grond van objectieve selectiecriteria.

Een kwaliteitsvolle informatie

Het Rekenhof organiseert zich overeenkomstig internationale auditstandaarden en volgens de principes waaraan het de werking van de door hem gecontroleerde overheden toetst. Het streeft daarbij 'best practices' na.

De informatie die het verstrekt is correct, objectief, volledig, actueel, helder en bruikbaar. Deze informatie biedt een toegevoegde waarde bovenop de andere informatiebronnen.

Een wezenlijke bijdrage tot de verbetering van het overheidsbeheer

Het Rekenhof beoogt met zijn controles de openbare diensten aan te zetten tot het verbeteren van de kwaliteit van hun beheer.

Een ondersteuning van het behoorlijk bestuur

Het Rekenhof streeft de verbetering na van het besluitvormingsproces van de overheden en van het beheer van overheidsgelden, met respect voor de democratie, de rechtsstaat, de mensenrechten en de principes van duurzame ontwikkeling.

Een dynamisch personeelsbeleid

Het Rekenhof voert een personeelsbeleid dat de deskundigheid, integriteit, motivatie, jobtevredenheid en zelfontplooiing van zijn medewerkers bevordert.

Aandacht voor de buitenwereld

Het Rekenhof wisselt informatie uit en werkt samen met andere nationale en internationale instellingen actief in hetzelfde domein.

Strategie

De controlemethode

De onderzoeksplanning, controleaanpak en rapportering van het Rekenhof zijn in overeenstemming met de normen van de internationale organisatie van hoge controle-instellingen (INTOSAI). De toepassing van deze normen impliceert onder meer:

- systeemgerichte controles;
- het aansporen van de overheid tot toepassing van internationale normen;
- het opstellen en toepassen van handleidingen en procedures;
- dat de werkzaamheden van anderen (bedrijfsrevisoren, interne audit, consultants enz.) worden gebruikt voor zover de overeenstemming ervan met de vereisten inzake overheidsauditing is gegarandeerd.

De selectie van onderzoeksthema's gebeurt in hoofdzaak op basis van een regelmatige risicoanalyse en van de interesses van de parlementaire vergaderingen. De onderzoeksthema's zijn evenwichtig en gedifferentieerd verdeeld over alle aspecten van het overheidsoptreden. Het Rekenhof tracht daarbij zijn algemeen overzicht over de overheidssector maximaal te benutten.

De controles zijn in principe niet exhaustief. Zij worden gevoerd met de inachtneming van het principe van het relatieve belang, maar vormen zoveel mogelijk een coherent geheel en bieden met een redelijke zekerheid een representatief beeld van een beheerssysteem.

Het Rekenhof controleert na afronding van de besluitvorming en mengt zich niet in de beleidsuitvoering.

De bevindingen worden gestaafd aan de hand van overtuigende elementen. De aanbevelingen zijn gestoeld op expliciet geformuleerde en bij voorkeur vooraf vastgestelde en algemeen aanvaarde normen.

De controles worden gevoerd in samenwerking met de onderzochte overheden. In de regel worden zij vooraf ingelicht over de geplande controles.

Het Rekenhof biedt de diensten en de ministers de kans hun zienswijze over de resultaten van de controle te geven. Het tegensprekelijke debat wordt, vooraleer te rapporteren aan de parlementaire vergaderingen, geformaliseerd en schriftelijk vastgelegd. De resultaten ervan worden weergegeven in het rapport aan de parlementaire vergaderingen.

De controlerapporten bevatten aanbevelingen ten behoeve van de parlementaire vergaderingen en van de bewindslui. Het Rekenhof signaleert ook de problemen die het bij de toepassing van de wetgeving vaststelt en suggereert eventueel oplossingen.

De informatie en aanbevelingen zijn relevant en bruikbaar voor hun bestemmingen en bieden een toegevoegde waarde ten opzichte van andere informatiebronnen. Ze worden verstrekt binnen een redelijke termijn nadat de onderzochte feiten zich hebben voorgedaan.

Het personeelsbeleid

In samenspraak met zijn personeel, voert het Rekenhof een aangepast wervingsbeleid en streeft het voor zijn personeel een competitief statuut na.

Het beschouwt de vorming en deskundigheid van zijn personeel als prioritair. Het bevordert de interne personeelsmobiliteit en laat zijn medewerkers toe nuttige ervaring te verwerven in controle- of beleidsfuncties op het Belgische of internationale niveau.

Het Rekenhof beschikt over een aangepaste infrastructuur en uitrusting.

Externe relaties

Het Rekenhof verstrekt via het Internet, via zijn publicaties en op studiedagen een algemene informatie over zijn strategie, zijn werkmethodes en resultaten van zijn controles.

Het onderhoudt regelmatige contacten met de andere actoren die actief zijn in het domein van overheidsaudit in België, in het bijzonder voor de uitwisseling van nuttige ervaring en voor de planning van zijn controleactiviteiten.

Het zet met de Europese Rekenkamer en met buitenlandse hoge controle-instellingen uitwisselings- en vormingsprogramma's en gemeenschappelijke audits op. Het werkt tevens mee aan de werkzaamheden van internationale organisaties.

Het Rekenhof speelt actief in op de evoluties in zijn controledomein en zijn eigen vakgebied.

Samenstelling

Het Rekenhof bestaat uit een Nederlandse en een Franse kamer, die elk zijn samengesteld uit een voorzitter, vier raadsheren en een griffier. De oudstbenoemde voorzitter en griffier dragen respectievelijk de titel van eerste voorzitter en hoofdgriffier. De algemene vergadering en de kamers beslissen als college.

De leden van het Rekenhof worden benoemd door de Kamer van volksvertegenwoordigers voor een vernieuwbare termijn van zes jaar. De wedden en het pensioen van de leden van het Rekenhof worden bij wet vastgesteld. De wetgever heeft voorzien in een aantal onverenigbaarheden en verbodsbepalingen om de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de leden van het Rekenhof te garanderen.

In haar vergadering van 13 december 2002 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers raadsheer G. Hubert ertoe gemachtigd zijn rechten op een rustpensioen te laten gelden vanaf 1 juni 2003. De heer Ph. Roland werd in de vergadering van 27 maart 2003 benoemd tot raadsheer in de Franse kamer en werd in zijn ambt geïnstalleerd in de algemene vergadering van het Rekenhof van 1 juni 2003.

Op 31 december 2003 was het Rekenhof als volgt samengesteld:

Franse kamer	Nederlandse kamer
Eerste Voorzitter: W. Dumazy	Voorzitter: Fr. Vanstapel
Raadsheren: M. de Fays P. Rion D. Claisse Ph. Roland	Raadsheren: J. Beckers R. Lesage I. Desomer J. Debucquoy
Griffier: Fr. Wascotte	Hoofdgriffier: Fr. Van Den Heede

Vergaderingen

Het Rekenhof houdt zitting het hele jaar door.

In 2003 werden 51 gewone algemene vergaderingen en 21 buitengewone algemene vergaderingen gehouden. De Nederlandse en de Franse kamer van het Rekenhof hebben respectievelijk 66 en 59 vergaderingen gehouden.

Opdrachten van externe controle

De wetgever vertrouwt de externe controle van sommige publiekrechtelijke rechtspersonen toe aan afzonderlijke colleges. Dit geldt onder meer voor de autonome overheidsbedrijven. De wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven belast colleges van vier commissarissen met de controle van de financiële toestand, de jaarrekening en de regelmatigheid van de verrichtingen. De controle betreft de naleving van de wetgeving en de statuten. In elk van die colleges worden twee leden aangesteld door het Rekenhof. Aldus hebben leden van het Rekenhof zitting in het college van commissarissen van de NMBS, Belgacom, De Post, Belgocontrol en BIAC.

In uitvoering van de wet van 8 juni 1998 betreffende de radiocommunicatie van de hulp- en veiligheidsdiensten en van de wet van 21 december 1998 tot oprichting van de Belgische Technische Coöperatie (BTC) in de vorm van een vennootschap van publiek recht, heeft het Rekenhof twee van zijn leden aangesteld in elk van de colleges van commissarissen belast met de financiële controle van de nv's van publiek recht A.S.T.R.I.D. en BTC.

De wet van 7 mei 1999 houdende oprichting van het Paleis voor Schone Kunsten in de vorm van een naamloze vennootschap van publiek recht met een sociaal oogmerk vertrouwt de financiële controle van de vennootschap toe aan een college van vier rekeningcommissarissen, van wie er twee door het Rekenhof worden benoemd.

In uitvoering van de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij heeft het Rekenhof één van zijn leden aangesteld in het college van drie commissarissen belast met de controle van de rekeningen en van de regelmatigheid van de verrichtingen van de Nationale Loterij.

De eerste voorzitter van het Rekenhof neemt het voorzitterschap waar van de commissie die toezicht uitoefent op de verrichtingen van de Deposito- en Consignatiekas overeenkomstig het koninklijk besluit nr. 150 van 18 maart 1935 houdende coördinatie van de wetten betreffende de organisatie en de werking van de Deposito- en Consignatiekas. Hij is ook voorzitter van de commissie die toezicht uitoefent over de verrichtingen van de Amortisatiekas, krachtens de wet van 2 augustus 1955 houdende opheffing van het Fonds tot Delging der Staatsschuld.

Krachtens de wet van 18 december 2002 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 tussen de federale overheid en de Gewesten met betrekking tot de oprichting van een Agentschap voor Buitenlandse Handel heeft het Rekenhof één van zijn leden aangewezen als commissaris bij het Agentschap voor Buitenlandse Handel voor een periode van 3 jaar vanaf 1 mei 2003.

Krachtens het decreet van 9 januari 2003 betreffende de doorzichtigheid, de autonomie en de controle in verband met de overheidsinstellingen, de maatschappijen voor schoolgebouwen en de maatschappijen voor vermogensbeheer die onder de Franse Gemeenschap ressorteren werden leden van het Rekenhof benoemd tot rekeningcommissaris bij het Fonds Ecureuil, het Office de la Naissance et de l'Enfance, de Entreprise de Technologies nouvelles, de l'Information et de la Communication, het Institut de la Formation en cours de carrière en de Radio Télévision de la Communauté française.

Met toepassing van artikel 10 van het decreet van 10 maart 1994 betreffende de oprichting van de Société wallonne de financement complémentaire des infrastructures, van artikel 30, § 2, van het statuut van de Société publique de gestion de l'eau en van artikel 32, § 1, van het statuut van de Société wallonne des eaux, werd een lid van het Rekenhof benoemd bij het college van rekeningcommissarissen van die openbare maatschappijen.

Internationale betrekkingen

Het Rekenhof neemt ook deel aan de werkzaamheden van internationale instellingen die instaan voor de coördinatie tussen de organen belast met de externe controle van de openbare diensten en instellingen. Zo is de eerste voorzitter

voorzitter van de Commissie voor de Internecontrole-normen (*Internal Control Standards Committee*) van de *International Organisation of Supreme Audit Institutions* (Intosai). Een lid van het Rekenhof is verbindingsagent tussen het Belgische Rekenhof en de Europese Rekenkamer. De griffier was secretaris-generaal van de *European Evaluation Society* en rekeningcommissaris van het *European Centre for Medium-Range Weather Forecasts* voor de dienstjaren 2000 tot 2003.

EERSTE DEEL:

ACTIVITEITEN

Hoofdstuk 1

Algemene beschrijving van de activiteiten

1.1 Controle van de rekeningen

De federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten, de openbare instellingen die eronder ressorteren en de provincies, leggen jaarlijks rekening af over de besteding van de overheidsmiddelen die hun werden toevertrouwd. De rekeningen worden overgezonden aan het Rekenhof, dat de juistheid, de betrouwbaarheid en de volledigheid van de financiële staten verifieert, en dat daarbij nagaat of de comptabiliteitsverrichtingen in overeenstemming zijn met de regelgeving inzake de rijkscomptabiliteit. Het Rekenhof controleert en sluit ook de rekeningen af die zijn opgesteld door de openbare rekenplichtigen, d.w.z. de ambtenaren van de uitvoerende macht die instaan voor de inning en/of betaling van overheidsmiddelen. Het Rekenhof stelt vast of de rekeningen effen zijn, dan wel een tegoed of een tekort vertonen. In de eerste twee gevallen verleent het Rekenhof kwijting. Zo het een tekort vaststelt, kan dat leiden tot een rechtsprekende procedure.

In uitvoering van artikel 8, eerste lid, van de wet op de inrichting van het Rekenhof worden de rekeningen over gelden van de gewone rekenplichtigen, de rekeningen over waren, de rekeningen van fondsenvoorschotten toegekend aan de buitengewone rekenplichtigen en de beheersrekeningen van de gewone rekenplichtigen van de diensten met afzonderlijk beheer in elke kamer afgesloten door één raadsheer die daartoe door de bevoegde voorzitter wordt aangewezen.

1.2 Rechtmatigheidsonderzoek

Het Rekenhof onderzoekt of de openbare uitgaven en ontvangsten beantwoorden aan de begrotingswet (voldoende kredieten op de begroting, juistheid van de aanrekeningen, ...) en aan de rechtsregels die van toepassing zijn op de gecontroleerde verrichting². Dit rechtmatigheidsonderzoek wordt onder meer uitgevoerd door middel van het voorafgaand visum op de uitgavenordonnanties. In principe mag geen enkele ordonnantie worden vereffend zonder het visum van het Rekenhof, dat zich vergewist van de wettigheid van de uitgave vooraleer het zijn visum verleent. Als het visum wordt geweigerd, kan de regering op eigen verantwoordelijkheid beslissen dat de betaling toch moet worden uitgevoerd. Het Rekenhof viseert dan onder voorbehoud en brengt de betrokken wetgevende vergadering onverwijld van zijn redenen hiervoor op de hoogte. Om de vereffening ervan te bespoedigen zijn tal van recurrente uitgaven (zoals de lonen) echter vrijgesteld van het voorafgaand visum; de wettigheid en de regelmatigheid van die uitgaven worden door het Rekenhof *a posteriori* gecontroleerd.

² Normen van toepassing op de overheidsopdrachten, de toekenning en aanwending van de subsidies, de aanwerving van personeel enzovoort.

Zowel ingevolge de geleidelijke reorganisatie van de federale administratie (Copernicusplan) als ingevolge de hervorming van de rijkscomptabiliteit, zullen de controleactiviteiten van het Rekenhof in een nabije toekomst logischerwijze worden geheroriënteerd op zijn opdracht als extern controleur, inzonderheid in de mate dat die hervormingen zullen worden geconcretiseerd in de vorm van een daadwerkelijke interne controle en de oprichting van interne auditdiensten bij de diverse besturen. Het Rekenhof heeft het dan ook wenselijk geacht zijn controlemethoden en –procedures met betrekking tot het voorafgaand visum nu reeds aan te passen.

Concreet verloopt het onderzoek van dat bewijsmateriaal sedert begin 2003 in twee fasen. Eerst wordt aan het Rekenhof een beperkt ordonnanceringsdossier toegestuurd, dat toelaat de essentiële elementen van het dossier te controleren voordat het visum wordt verleend. Na toekenning van het visum worden vervolgens een aantal dossiers aan de hand van checklists grondiger onderzocht. Daarbij worden de verantwoordingsstukken ter plaatse bij de betrokken diensten onderzocht. Zodoende moeten die documenten niet meer bij het dossier worden gevoegd dat ter staving van de ordonnanties aan het Rekenhof wordt toegezonden.

De in dit kader gedane vaststellingen geven in principe geen aanleiding tot casuïstische opmerkingen zoals dat het geval is bij onderzoek voorafgaand aan het visum. Onderzoek van het percentage en de aard van de vastgestelde fouten biedt echter een beeld van de kwaliteit van de bestaande interne controles in functie van de betalingscyclus en laat toe de zwakke punten beter te identificeren.

Het rechtmatigheidsonderzoek omvat eveneens de controle van de vastleggingen, verricht door de uitvoerende macht ten laste van de vastleggingskredieten. De wettigheid en het bedrag van de overheidspensioenen worden gecontroleerd door het Rekenhof, vooraleer het de desbetreffende toekenningsbesluiten viseert.

1.3 Doelmatigheidsonderzoek

Het Rekenhof onderzoekt ook de goede besteding van de overheidsgelden (doelmatigheidsonderzoek). Het gaat na hoe de openbare diensten worden beheerd en brengt daarover verslag uit bij het parlement. Dat onderzoek wordt gevoerd vanuit drie invalshoeken: zuinigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid:

- Het onderzoek van de zuinigheid bestaat erin na te gaan of de aangewende financiële, menselijke en materiële middelen, zowel kwalitatief als kwantitatief, werden ingezet op het geschikte tijdstip en aan de laagst mogelijke prijs.
- Het onderzoek van de doeltreffendheid (effectiviteit) geeft aan in hoeverre het beleid de vooropgestelde doelstellingen heeft verwezenlijkt.
- Het onderzoek van de doelmatigheid betreft de verhouding tussen de ingezette middelen en de gerealiseerde activiteiten en prestaties zodat kan worden nagegaan of de financiële, menselijke en materiële middelen optimaal werden aangewend.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd *a posteriori*, d.w.z. nadat de overheidshandelingen hebben plaatsgevonden. Evenals zijn andere opdrachten voert het Rekenhof deze opdracht uit op eigen initiatief. Een dergelijk onafhankelijk optreden is een waarborg voor objectiviteit en onpartijdigheid. Opdat ze zouden kunnen beschikken

over de optimaal bruikbare informatie, heeft de wetgever beslist dat de parlementen zelf het Rekenhof met specifieke doelmatigheidsonderzoeken kunnen belasten.

Voor zijn doelmatigheidsonderzoeken heeft het Rekenhof een tegensprekelijke procedure uitgewerkt, die in principe als volgt verloopt. Het Rekenhof voert een haalbaarheidsonderzoek uit en brengt de betrokken ministers en leidend ambtenaren op de hoogte van de geplande controles. Na afloop van de eigenlijke controles leggen de auditeurs een ontwerpverslag voor aan de administratie met het oog op de eerste fase van de tegensprekelijke procedure. Het verslag, aangevuld met de repliek van de administratie, wordt vervolgens meegedeeld aan de betrokken ministers, die aldus kunnen reageren op het verslag van het Rekenhof. Na afloop van die tweede fase van de tegensprekelijke procedure wordt het parlement ingelicht over de resultaten van de audit door een afzonderlijk verslag.

1.4 Controle van de fiscale ontvangsten

In het kader van de algemene controle van de verrichtingen inzake de vaststelling en de invordering van de door de Staat verworven rechten, met inbegrip van de fiscale ontvangsten, voert het Rekenhof systeemaudits uit bij de fiscale besturen die met de toepassing van de belastingwetgeving belast zijn.

De werkzaamheden van het Rekenhof verlopen volgens een tegensprekelijke procedure die grotendeels analoog is met die beschreven in het vorige punt en die werd vastgelegd in een protocol ondertekend door de Minister van Financiën en door de voorzitters van het Rekenhof (22 december 1995) en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad (31 januari 1996).

1.5 Informatieopdracht

Het Rekenhof deelt aan de parlementen en de provincieraden het resultaat van zijn controleopdrachten mee. Om met kennis van zaken de door de uitvoerende macht gevraagde kredieten te kunnen toekennen en de aanwending ervan te kunnen beoordelen, moeten deze vergaderingen beschikken over geschikte en onpartijdige budgettaire informatie. Deze informatie wordt op verschillende manieren ter beschikking gesteld. Het Rekenhof verzendt zijn onderzoeksverslagen ofwel in de vorm van geïntegreerde samenvattingen, opgenomen in zijn jaarlijkse boek ofwel in de vorm van afzonderlijke verslagen over zijn thematische audits. Het belang en de urgentie van de informatie bepalen de keuze van de vorm. Nadat het jaarlijkse Boek (deel I) en de afzonderlijke onderzoeksverslagen zijn overgezonden aan het parlement, worden ze gepubliceerd op de internetsite van het Rekenhof (<http://rekenhof.be>).

Het Rekenhof meldt bovendien aan de betrokken parlementen iedere vastlegging, ordonnanciering of betaling van uitgaven boven of buiten de in de begrotingen vastgelegde kredieten. Het Rekenhof vervult eveneens een belangrijke taak als budgettair raadgever. Het zendt de parlementaire vergaderingen, vóór die hierover stemmen, zijn commentaar in verband met alle ontwerpbegrotingen die aan hun goedkeuring worden voorgelegd. De documenten van het Rekenhof die aan de verschillende vergaderingen worden overgezonden, worden in een parlementaire commissie besproken, in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het Rekenhof.

Voor de aangelegenheden die onder de bevoegdheid van zijn vergadering vallen heeft elk individueel parlementslid het recht de notulen van de algemene vergadering en van de kamers van het Rekenhof, de briefwisseling, de begrotings- en financiële gegevens alsmede de boekhoudkundige stukken van ieder bij het Rekenhof geopend dossier te raadplegen en er een afschrift van te verkrijgen. Hij moet daartoe per brief of per fax een verzoek sturen aan één van de voorzitters. Het parlementslid kan via zijn informatierecht ook inlichtingen verkrijgen over kwesties die (nog) niet door het Rekenhof zijn onderzocht en waarvoor (nog) geen dossier is geopend. Als voor de gevraagde informatie belangrijke bijzondere opzoekingen noodzakelijk zijn, kan het Rekenhof de betrokken wetgevende vergadering vragen te beslissen over de ontvankelijkheid van het verzoek. Die procedure werd ingesteld om te vermijden dat de uitoefening van het informatie-recht de normale uitvoering van de wettelijke opdrachten van het Rekenhof zou belemmeren.

1.6 Rechtsprekende opdracht

De Grondwet belast het Rekenhof eveneens met *het nazien en het verevenen der rekeningen van het algemeen bestuur en van allen die tegenover de staatskas rekenplichtig zijn*. De rekeningen van de rekenplichtigen worden periodiek overgezonden aan het Rekenhof, maar ook als de rekeningen een tekort vertonen en op het ogenblik waarop de rekenplichtige zijn ambt neerlegt. In elke kamer wijst de bevoegde voorzitter een raadsheer aan om de rekeningen af te sluiten en te bepalen of die even zijn dan wel een overschot of een tekort vertonen.

Als een tekort in het beheer van een rekenplichtige wordt vastgesteld, moet de bevoegde minister deze rekenplichtige dagvaarden voor het Rekenhof. Hij kan enkel van dagvaarding afzien als hij van oordeel is dat de rekenplichtige zich kan beroepen op overmacht of als het tekort een bij koninklijk besluit vastgesteld bedrag niet overschrijdt.

Na een tegensprekelijke en openbare procedure verleent het Rekenhof de rekenplichtige kwijting als het concludeert dat er geen tekort is of dat er sprake is van overmacht; in het andere geval veroordeelt het de rekenplichtige tot het aanzuiveren van zijn tekort of, rekening houdend met alle omstandigheden van de zaak, tot het terugbetalen van slechts een gedeelte. Deze arresten kunnen voor het Hof van Cassatie worden bestreden. Als het arrest van het Rekenhof wordt verbroken, wordt de zaak verwezen naar een commissie *ad hoc* binnen de Kamer van volksvertegenwoordigers die definitief uitspraak doet.

Het Rekenhof bepaalt eveneens de bedragen die ten laste van de door de ministers gedelegeerde ordonnateurs moeten worden ingevorderd uit hoofde van kredietvastleggingen die zijn gebeurd met schending van de toepasselijke wettelijke bepalingen en uit hoofde van door de schatkist geleden schade.

De beoordeling van de aansprakelijkheid van de gedelegeerde ordonnateurs gebeurt volgens dezelfde procedure als voor de rekenplichtigen.

Hoofdstuk 2 Federale Staat

2.1 Controle van de rekeningen

2.1.1 Algemene rekeningen

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de overzending en het onderzoek van de verschillende delen van de algemene rekening van de Staat.

Tabel 1 – Algemene rekeningen van de federale Staat			
		Ontvangen	Onderzocht
1999	Rekening van de vermogenswijzigingen en samenvattende rekening	14-10-02	20-02-03
2000	Rekening van de thesaurie	20-12-02	02-04-03
2000	Rekening van de vermogenswijzigingen en samenvattende rekening	14-01-03	14-05-03
2001	Rekening van uitvoering van de begroting	20-12-02	21-05-03
2001	Rekening van de thesaurie	07-07-03	21-10-03
2002	Rekening van uitvoering van de begroting (uitgaven)	24-06-03	17-12-03
2002	Rekening van uitvoering van de begroting (ontvangsten)	22-09-03	17-12-03

2.1.2 Rekeningen van openbare instellingen

De hiernavolgende tabel geeft de stand van de aflegging en controle van de rekeningen weer van de federale openbare instellingen op 31 december 2003.

Tabel 2 – Rekeningen van de federale openbare instellingen.		
Instelling	Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Categorie A		
Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers	–	–
Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen	2001	2000
Federaal Planbureau	1996	1996
Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie	2000	2000
Instituut voor Veterinaire Keuring	2001	2001
Nationaal Onderzoeksinstituut voor Arbeidsomstandigheden	1999	1999
Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid – Louis Pasteur	2000	2000
Regie der Gebouwen	2000	2000
Categorie B		
Belgisch Interventie- en Restitutiebureau	2002	2001
Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg	–	–
Amortisatiefonds van de Leningen voor de Sociale Huisvesting	2002	2001
Zilverfonds	2002	2002
Belgisch Instituut voor Normalisatie	2002	2001
Nationaal Geografisch Instituut	2002	2001
Nationaal Instituut voor de Oorlogsinvaliden, Oudstrijders en Oorlogsslachtoffers	1991	1991

Instelling	Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel	2002	2002
Centrale Dienst voor Sociale en Culturele Actie ten behoeve van de Leden van de Militaire Gemeenschap	2001	1998
Nationaal Orkest van België	2002	2002
Paleis voor Schone Kunsten	2000	2000
Koninklijke Muntchouwborg	2001	1998
Categorie C		
Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle	2002	2001
Participatiefonds	2002	2002
Nationale Loterij	2002	2002
Controledienst der Verzekeringen	1997	1997
Controledienst voor de Ziekenfondsen en de Landsbonden	2002	2001
Nationale Delcrederedienst	2002	2000
Categorie D		
Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid	2000	2000
Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering	2000	2000
Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen	1996	1996
Hulp- en Voorzorgskas voor Zeevarenden	2001	2001
Bijzondere verrekenkas voor Gezinsvergoedingen ten bate van de Arbeiders gebezigd door de Ladings- en Lossings-ondernemingen en door de Stuwadoors in de Havens, Losplaatsen, Stapelplaatsen en Stations	2002	2002
Bijzondere Verrekenkas voor Gezinsvergoedingen ten bate van Arbeiders der Ondernemingen voor Binnenscheepvaart	2002	2002
Fonds voor Arbeidsongevallen	2002	2002
Fonds voor Beroepsziekten	2002	2001
Fonds tot Vergoeding van de ingeval van Sluiting van Ondernemingen Ontslagen Werknemers	2001	2001
Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers ³	2001	2001
Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering	1998	1998
Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen	1999	1999
Rijksdienst voor Overzeese Sociale Zekerheid	2000	2000
Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers	2001	2001
Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening	2001	2001
Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	2000	2000
Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten	2000	2000
Rijksdienst voor Pensioenen	2001	2001
Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie	2000	2000
Pool van de Zeelieden ter Koopvaardij	1999	1999
Andere instellingen		
Administratie van de Koninklijke Schenking	2002	2001
Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën	2002	1986 ⁴
Koninklijke Bibliotheek van België	2002	1986 ⁵
Amortisatiekas	2002	2001
Compensatiekas voor Betaald Verlof der Zeelieden	2002	2002

³ Ontbonden op 1 januari 1999.

⁴ De controle is beëindigd tot het jaar 2001, dossier in behandeling op 31 december 2003.

⁵ Idem.

Instelling	Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Deposito- en Consignatiekas	2002	2002
Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse maatschappij	2001 ⁶	-
Internationaal Perscentrum	2002	-
Nationale Arbeidsraad	2001	2001
Fed +	2002	2002
Stichting H. en I. Godtschalck	2002	2002
Rentefonds	2002	2002
Muntfonds	2002	2001
Belgisch Instituut voor Ruimte-Aëronomie	2001	2001
Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel	2002	2002
Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (patrimonium)	2000	2000
Koninklijk Meteorologisch Instituut van België	2001	2001
Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium	2001	2001
Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk	2002	2002
Koninklijk Observatorium van België	2001	2001
Koninklijke Munt ⁷	1996	1996
Renaissance (vzw)	2002	2002
Restaurants en refters van het Ministerie van Financiën	2002	2002
Selor	2002	2002
Burgelijke Sociale dienst (vzw)	2002	2002

2.1.3 Rekeningen van de openbare rekenplichtigen

In 2003 werden 2.609 rekeningen van openbare rekenplichtigen administratief afgesloten.

Type administratieve afsluiting	Aantal
Periodieke rekeningen	2.244
Kwijting van eindebeheersrekeningen	331
Vaststelling van een tekort	34
Totaal	2.609

2.2 Rechtmatigheidsonderzoek

De hiernavolgende statistische gegevens schetsen een beeld van de omvang van de controletaken met betrekking tot de vereffende uitgaven, per soort ordonnanciering. De tabellen vermelden niet de vaste uitgaven, die ter plaatse steekproefgewijs worden gecontroleerd. De belangrijkste resultaten van het onderzoek worden opgenomen in het jaarlijkse Boek van het Rekenhof dat wordt toegezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers.

⁶ Eerste rekeningen in 2000, niet afgesloten op 31 december 2003.

⁷ De rekeningen 1997 en volgende van de Koninklijke Munt, die zoals voorgeschreven werden goedgekeurd door de Minister van Financiën, werden nog niet ingediend bij het Rekenhof. Het Rekenhof heeft die toestand bij de minister in herinnering gebracht.

In 2003 heeft het Rekenhof, volgens de nieuwe procedure uiteengezet in punt 1.2, in totaal 49.494 uitgavenordonnanties (buiten de rijksschuld) behandeld, die nagenoeg 268.027.440 duizend euro vertegenwoordigen⁸.

Tabel 4 – Aantal behandelde ordonnanties

	Totaal	Wijzig. (aantal)	Wijzig. (%)	Annul. (aantal)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	42.570	34	0,08	30	0,07
Overschrijvingen in de schrifturen	3.721	0	–	1	0,03
Fondsenvoorschotten	1.279	0	–	2	0,16
Regularisaties	993	0	–	0	–
Regularisaties op kredietopeningen	647	0	–	0	–
Kredietopeningen	284	3	1,06	0	–
Totalen	49.494	37	0,07	33	0,07

Tabel 5 – Geordonnanceerde bedragen (in duizend euro)

	Totaal	Wijzig. (bedr.)	Wijzig. (%)	Annul. (bedr.)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	12.056.629	21.159	0,18	1.154	0,01
Overschrijvingen in de schrifturen	2.424.415	0	–	6.413	0,26
Fondsenvoorschotten	238.531	0	–	68	0,00
Regularisaties	243.977.275	0	–	0	–
Regularisaties op kredietopeningen	4.273.735	0	–	0	–
Kredietopeningen	5.056.855	626	0,01	0	–
Totalen	268.027.440	21.785	0,008	7.635	0,003

In 2003 heeft het Rekenhof inzake de rijksschuld 253 uitgavenordonnanties behandeld voor een bedrag van nagenoeg 34.533.614 duizend euro.

Tabel 6 – Aantal en bedrag van de ordonnanties inzake de rijksschuld (in duizend euro)

	Aantal	Bedrag
Overschrijvingen in de schrifturen	191	34.461.876
Voorafgaand visum	59	71.714
Regularisaties	0	0
Fondsenvoorschotten	3	24
Totalen	253	34.533.614

Op 24 augustus 2003 heeft het Rekenhof aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers een verslag toegezonden over de toepassing van de algemene richtlijnen van de schuld voor 2002 en over het onderzoek van de algemene richtlijnen van de schuld voor het jaar 2003.

Tijdens het jaar 2003 werden 27.041 dossiers inzake pensioenen of renten ten laste van de schatkist onderworpen aan het visum van het Rekenhof.

⁸ Het totaal van de geordonnanceerde bedragen vertegenwoordigt het volume van de verwerkte verrichtingen. Het vertegenwoordigt geenszins de netto uitgaven van de Staat. Eenzelfde netto uitgave kan immers het voorwerp uitmaken van meerdere ordonnanceringen (regularisatieverrichtingen).

Tabel 7 – Aantal aan het visum onderworpen pensioen- en rentedossiers

Rust- en overlevingspensioenen	18.601
Oorlogspensioenen en -renten	6.352
Renten en kapitalen van arbeidsongevallen en beroepsziekten	2.088
Total	27.041

2.3 Thematische audits

Het Rekenhof heeft de controle van de reglementering op het bijzonder belastingstelsel van de buitenlandse kaderleden onderzocht alsook van de werking van de betrokken fiscale diensten. Het eindverslag waarin de reacties van de administratie en van de minister zijn geïntegreerd, werd op 25 februari 2003 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de Senaat toegezonden.

Het heeft eveneens een audit uitgevoerd van het systeem van fiscale controle toegepast op de niet aan de vennootschapsbelasting onderworpen rechtspersonen en de evaluatie van de opbrengst van de taxaties waaraan die rechtspersonen worden onderworpen. Het eindverslag waarin de reacties van de administratie en de minister zijn geïntegreerd, werd op 13 juni 2003 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de Senaat toegezonden.

Het Rekenhof heeft een gedetailleerde analyse gemaakt van het jaarverslag van de Algemene Administratie van Belastingen. Het heeft zijn commentaar op 5 maart 2003 gericht aan de Minister van Financiën, die zijn antwoord op 4 september 2003 heeft verstrekt. Het eindverslag werd op 17 oktober 2003 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de Senaat toegezonden.

Het Rekenhof heeft onderzocht hoe de administratie van het Maatschappelijk Welzijn, die minstens 50% van de inkomsten financiert die de OCMW's in het kader van het federale beleid inzake het leefloon, zich heeft georganiseerd om zich ervan te vergewissen dat de OCMW's de toepasselijke wettelijke bepalingen naleven en dat de doelstellingen die de wetgever heeft vastgelegd, wel degelijk worden bereikt. Over deze audit werd een voorlopig verslag opgesteld dat op 10 april 2003 met de geauditeerde dienst werd besproken. Het verslag werd op 13 augustus 2003 goedgekeurd en vervolgens aan de Minister van Maatschappelijke Integratie gericht, die haar standpunt op 22 september 2003 meedeelde. Het eindverslag werd op 4 december 2003 toegezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de Senaat.

Het Rekenhof heeft in samenwerking met de Algemene Rekenkamer van Nederland een gezamenlijke audit uitgevoerd om te onderzoeken hoe de Administratie van Douane en Accijnzen (België) en de Belastingdienst/Douane (Nederland) erin slagen de wetgeving en de reglementering op de accijnzen op minerale oliën (huisbrandolie, diesel, benzine enz.) adequaat uit te voeren en te doen naleven. Over deze audit werd een voorlopig verslag opgesteld dat op 25 juni 2003 met de administratie werd besproken. Het verslag werd op 1 oktober 2003 goedgekeurd en vervolgens aan de Minister van Financiën gericht. Nadat die op 22 oktober 2003 had geantwoord, werd het eindverslag in de algemene vergadering van 12 november 2003 aangenomen. De gedrukte versie van het verslag werd op 11 december 2003 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers toegezonden.

2.4 Informatieopdracht

In 2003 heeft het Rekenhof aan de Kamer van volksvertegenwoordigers zijn jaarlijkse Boek (deel I) toegezonden en daarnaast vier delen die kunnen worden ingedeeld bij vroegere Boeken, vijf auditverslagen, een voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de begroting van de sociale zekerheid van het jaar 2002, twee verslagen inzake begrotingsonderzoek (ontwerp van aanpassing 2003 en van initiële begroting 2004) en twee uiteenzettingen met betrekking tot beslissingen van de Ministerraad (procedure van het visum onder voorbehoud).

2.4.1 Boeken van het Rekenhof

Op 2 december 2003 heeft het Rekenhof deel I van zijn 160e Boek met de opmerkingen en documenten betreffende 2002 en vorige begrotingsjaren aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers overhandigd.

Het Rekenhof heeft in 2003 ook de hiernavolgende andere boekdelen over de jaren tussen 1998 en 2001 toegestuurd aan de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Tabel 8 – Boekdelen die deel uitmaken van vroegere Boeken van het Rekenhof		
Jaar	Referenties	Toezending aan de Kamer
1998	156e Boek, Deel II A (aanv.): Rekening van de thesaurie, rekening van de vermogenswijzigingen en samenvattende rekening.	15-01-03
1999	157e Boek, Deel II A (aanv.): Rekening van de thesaurie, rekening van de vermogenswijzigingen en samenvattende rekening.	26-03-03
2000	158e Boek, Deel II A (aanv.): Rekening van de thesaurie, rekening van de vermogenswijzigingen en samenvattende rekening.	25-06-03
2001	159e Boek, Deel II A: Rekening van uitvoering van de begroting.	24-09-03

2.4.2 Begrotingsonderzoeken

Het Rekenhof heeft de volgende verslagen inzake begrotingsonderzoeken aan de Kamer van volksvertegenwoordigers toegezonden.

Tabel 9 – Verslagen inzake begrotingsonderzoek			
Jaar	Ontwerpbegrotingen	Toezending aan de Kamer	Parlementair stuk
2003	Aanpassingsblad	18-11-03	Kamer (2003-2004), Nr. 324/004
2004	Initiële begroting	Idem	idem

2.4.3 Afzonderlijke verslagen

Het Rekenhof heeft twee verslagen gepubliceerd in verband met doelmatigheidsonderzoek en drie verslagen in verband met de controle van de fiscale ontvangsten.

Tabel 10 – Afzonderlijke verslagen	
Titel	Toezending aan de Kamer
Het bijzonder belastingstelsel voor buitenlandse kaderleden	februari 2003
De fiscale controle van de niet aan de vennootschapsbelasting onderworpen rechtspersonen	april 2003
Commentaar bij het <i>Jaarverslag van de Algemene Administratie van Belastingen</i>	oktober 2003
De toekenning van het bestaansminimum: de tegemoetkoming van de federale Staat	december 2003
Accijnzen op minerale oliën: toezicht doorgelicht	december 2003

Het Rekenhof heeft ook de hervorming van het Algemeen Bestuur van Ontwikkelingssamenwerking (ABOS) en de integratie ervan in het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel onderzocht. Op verzoek van de voorzitter van de parlementaire commissie Buitenlandse Betrekkingen, is het verslag, samen met de briefwisseling met de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking van april 2001 tot november 2002, op 26 maart 2003 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers bezorgd.

2.4.4 Inzage- en informatierecht van de parlementsleden

Zestien leden van het federale parlement hebben hun inzage- en informatierecht in totaal zesentwintig keer uitgeoefend.

Kamer van volksvertegenwoordigers

Tabel 11 – Inzage- en informatierecht van de volksvertegenwoordigers		
Datum	Naam	Voorwerp
06-01-03	Y. Leterme	Derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2002
10-01-03	S. Verherstraeten	Betalingen aan een advocatenkantoor in het raam van het Sabenadossier
21-01-03	G. D'hondt	Betaling in 2003 van de laatste schijf van de staatstegemoetkoming ten voordele van de sociale zekerheid voor 2002
24-01-03	R. Langendries	Erelonen van de advocaten van de FOD Binnenlandse Zaken in de loop van de jaren 2000, 2001 en 2002
28-01-03	Fr. Brepoels	Resultaten van De Post voor de jaren 2001 en 2002
05-02-03	Y. Leterme	Publiciteitscampagne van de FOD Financiën in verband met de belastinghervorming
06-02-03	S. Verherstraeten	Tussenkomst van de Regie der Gebouwen bij de verbouwwerken van het gesloten centrum voor jeugdgedelinqenten "De Grubbe" in Everberg
24-02-03	O. Maingain	Installatie van een Internationaal Perscentrum
27-02-03	S. Verherstraeten	Kabinetsuitgaven van de Minister van Openbaar Ambt en Modernisering van de Administratie voor de jaren 2002 en 2003
17-03-03	J. Schauvliege	Vastlegging van een bedrag van 15.125 euro op artikel 51.03.31.05 van de begroting van het Ministerie van Middenstand en Landbouw van het jaar 2002
17-03-03	S. Verherstraeten	Uitgaven aangerekend in 2001 en 2002 op artikel 40-11-1250 van de begroting van het Ministerie van Justitie
17-03-03	S. Verherstraeten	Kabinetsuitgaven van minister R. Daems voor de jaren 2002 en 2003

Datum	Naam	Voorwerp
20-03-03	F. Moerman	Controle van de kabinetsuitgaven van de ministers M. Smet, T. Van Parys en S. De Clerck
21-03-03	S. Verherstraeten	Controle van de kabinetsuitgaven van de ministers en staatssecretarissen
27-03-03	F. Moerman	Opmerkingen van het Rekenhof in verband met de kabinetsuitgaven van de ministers Daems en Verwilghen
02-06-03	P. De Crem	Vastleggingen en uitgaven uitgevoerd in 2002 en 2003 ten laste van artikel 53.41.3522 van de begroting van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking
17-09-03	S. Verherstraeten	Informatie over de vereffening van de wedde en kosten-vergoedingen aan de heer W. Gabriëls, voorzitter van het directiecomité van de FOD Kanselarij en Algemene Diensten
26-09-03	G. Bourgeois	Leerlingentelling 2002 en lijst voor 2002 en 2003 van de scholen die leerlingen hebben waarvoor concurrentiële ophalingen gebeuren
26-09-03	M. Gerkens	Het Studiecentrum voor Kernenergie en het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle
17-10-03	M. Gerkens	Niras (niet-betaling van facturen door producenten van radioactief afval en financiële risico's die samenhangen met bepaalde contracten)
23-10-03	F. Borginon	Financiële aspecten van het Phenixproject binnen de FOD Justitie
09-12-03	Z. Genot	Mededeling van gegevens die het mogelijk maken de toepassing van de programmawet met betrekking tot de ontwikkelingshulp te evalueren
12-12-03	S. Verherstraeten	Financiële gevolgen van de renovatie van het Berlaymontgebouw in Brussel voor de federale Staat
16-12-03	E. Libert	Rekeningen 2000, 2001, 2002 en 2003 van de NMBS en ereloonnota's van de externe consultants van de NMBS en van haar dochterondernemingen gedurende dezelfde jaren
23-12-03	T. Van Parys	Uitgaven uitgevoerd in 2001, 2002 en 2003 door het departement Justitie voor het afluisteren van telefoongesprekken

Senaat

Tabel 12 – Inzage- en informatierecht van de senatoren

Datum	Naam	Voorwerp
27, 28 & 31-03-03	W. Verreycken	Controle van de rekeningen van de ministeriële kabinetten en voorafgaand visum van het Rekenhof

2.5 Rechtsprekende opdracht

In 2003 zijn negen beslissingen van de administratieve overheid om niet voor het Rekenhof te dagvaarden, onderzocht. In uitvoering van zijn rechtsprekende opdracht, heeft het Rekenhof één arrest gewezen⁹.

⁹ De geanonimiseerde tekst van de arresten van het Rekenhof kan worden geraadpleegd op de internetsite van het Rekenhof, <http://rekenhof.be>

2.6 Briefwisseling met de leden van de regering

In 2003 heeft het Rekenhof 165 brieven met opmerkingen aan de leden van de federale regering verzonden. Deze hebben 12 antwoorden verstrekt binnen de wettelijke termijn¹⁰ en 38 laattijdige antwoorden. Op 1 februari 2004 waren 115 brieven van het Rekenhof die in 2003 werden verzonden, nog niet beantwoord.

¹⁰ Krachtens artikel 5 bis, derde lid, van de wet op de inrichting van het Rekenhof moeten de ministers binnen een termijn van ten hoogste één maand op de opmerkingen van het Rekenhof antwoorden.

Hoofdstuk 3 Vlaamse Gemeenschap

3.1 Controle van de rekeningen

3.1.1 Algemene rekening

De algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2001 werd op 1 oktober 2002 aan het Rekenhof toegezonden. Na onderzoek ervan heeft het Rekenhof (Nederlandse kamer) zijn opmerkingen op 30 juli 2003 aan de bevoegde minister meegedeeld en een kopie ervan toegezonden aan het Vlaams parlement.

3.1.2 Rekeningen van de openbare instellingen

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de aflegging en de controle van de rekeningen van de Vlaamse openbare instellingen op 31 december 2003.

Tabel 13 – Rekeningaflegging door de openbare instellingen		
Instelling	Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Categorie A		
Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investerings-uitgaven (FFEU)	2002	2001
Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuur-sector (FIVA)	2002	2002
Fonds Bijzondere Jeugdbijstand (FBJ)	2002	2001
Fonds Culturele Infrastructuur	2002	2002
Fonds Film in Vlaanderen (FFIV)	2002	2002
Grindfonds	2002	2002
Hermesfonds	2002	2001
Herplaatsingsfonds	2002	2002
Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant (Vlabinvest)	2002	2002
Limburgfonds	2002	2002
Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM)	2002	2001
Vlaams Brussel Fonds (VBF)	2002	-
Vlaams Egalisatie Rente Fonds (VERF)	2002	2002
Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD)	2002	2001
Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aan-gelegenheden (VIPA)	2002	2002
Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)	2002	2002
Vlaams Zorgfonds	2002	2002
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	2002	2001
Categorie B		
Dienst voor de Scheepvaart	2002	2002
Export Vlaanderen	2002	2002
Gemeenschapsonderwijs ¹¹	2000	1999

¹¹ Op het einde van 2003 was enkel het gedeelte Gemeenschapsonderwijs-centraal niveau van de rekening 2000 overgezonden. De rekening 2000 kon bijgevolg niet worden afgesloten.

Instelling	Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT-Vlaanderen)	2002	2002
nv Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen	2002	2002
Toerisme Vlaanderen	2002	2001
Universitair Ziekenhuis Gent (UZG)	2000	2000
Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)	2002	2002
Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM)	2002	2002
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)	2002	2002
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)	2002	2001
Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW)	2002	2001
Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG)	2002	2001
Vlaamse Vervoermaatschappij (VVM) - De Lijn	2002	2001
Andere instellingen		
Commissariaat-Generaal voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie (BLOSO)	2002	2001
Dienst Kijk- en Luistergeld in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ¹²	-	-
Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs (DIGO)	2002	2002
Investeringsdienst voor de Vlaamse Autonome Hogescholen (IVAH)	2002	2002
Kind en Gezin	2002	2002
Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis te Geel (OPZ Geel)	2002	2001
Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis te Rekem (OPZ Rekem)	2002	2001
Reproductiefonds Vlaams Musea	2001	2001
Vlaams Commissariaat voor de Media	2002	2002
Vlaams Fonds voor de Letteren	2002	2002
Vlaamse Milieuholding (VMH)	2002	2001
Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)	2002	2002
Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH)	2002	2001
Vlaams Instituut voor Zelfstandig Ondernemen (VIZO)	2002	2002
Vlaamse Radio- en Televisieomroep (VRT)	2002	2002
Vlopera	2002	2002

3.1.3 Rekeningen van de universiteiten

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de aflegging en het visum verleend voor de rekeningen van de Vlaamse Universiteiten op 31 december 2003.

¹² Ontbonden op 1 januari 2003.

Tabel 14 – Rekeningaflegging door de universiteiten		
	Laatste afgelegde rekening	Laatst geïssueerde rekening
Katholieke Universiteit Leuven (K.U.Leuven)	2002	1998
Katholieke Universiteit Brussel (KUB)	2002	2000
Limburgs Universitair Centrum (LUC)	2002	1998
Universiteit Antwerpen (UA)	2001	1998
Universitaire Instelling Antwerpen (UIA)	2001	1998
Universitair Centrum Antwerpen (UCA)	2001	1998
Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius Antwerpen (UFSIA)	2001	1998
Universiteit Gent (UG)	2002	2000
Vrije Universiteit Brussel (VUB)	2002	2000

3.1.4 Rekeningen van de openbare rekenplichtigen

In 2003 werden 510 rekeningen van openbare rekenplichtigen afgesloten.

Tabel 15 – Aantal afgesloten rekeningen van openbare rekenplichtigen	
Type van administratieve afsluiting	Aantal
Periodieke rekeningen	425
Kwijting van eindebeheersrekeningen	85
Totaal	510

3.1.5 Rekeningen van de nv Gimvindus

Overeenkomstig artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen en het protocol van 21 december 1994 met het Vlaams Gewest, heeft het Rekenhof de rekeningen van de nv Gimvindus gecontroleerd voor de periode van 1996 tot en met 1999. Het onderzoek heeft het voorwerp uitgemaakt van een tegensprekelijke procedure met de nv Gimvindus en met de betrokken minister. Het verslag is samen met de antwoorden van de raad van bestuur van Gimvindus en van de minister als afzonderlijke publicatie op 28 oktober 2003 aan het Vlaams Parlement toegezonden.

3.1.6 Rekeningen van het Vlaams Parlement

Met toepassing van het protocol van 5 maart 1997 met het Vlaams Parlement heeft het Rekenhof de rekeningen van het Vlaams Parlement voor het jaar 2002 onderzocht. Het heeft zijn verslag op 1 juli 2003 aan de voorzitter van het Vlaams Parlement toegezonden.

3.2 Rechtmatigheidsonderzoek

De volgende statistische gegevens geven een beeld van de omvang van de controletaken met betrekking tot de vereffende uitgaven, per soort ordonnanciering. De tabellen omvatten niet de vaste uitgaven, die ter plaatse worden gecontroleerd op basis van steekproeven. De belangrijkste resultaten van de controle werden opgenomen in het jaarlijkse activiteitenverslag, toegezonden aan het Vlaams Parlement.

In 2003 heeft het Rekenhof (Nederlandse kamer), volgens de nieuwe procedure uiteengezet in punt 1.2, in totaal 36.693 uitgavenordonnanties (buiten de schuld) behandeld, die nagenoeg 3.841.509 duizend euro vertegenwoordigen.

Tabel 16 – Aantal behandelde ordonnanties					
	Totaal	Wijzig. (aantal)	Wijzig. (%)	Annul. (aantal)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	35.705	25	0,07	42	0,12
Fondsenvoorschotten	1	0	–	0	–
Overschrijvingen in de schrifturen	987	0	–	0	–
Totalen	36.693	25	0,07	42	0,11

Tabel 17 – Geordonnanceerde bedragen (in duizend euro)					
	Totaal	Wijzig. (bedr)	Wijzig. (%)	Annul. (bedr)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	3.705.873	1.808	0,05	1.251	0,03
Fondsenvoorschotten	210	0	–	0	–
Overschrijvingen in de schrifturen	135.426	0	–	0	–
Totalen	3.841.509	1.808	0,05	1.251	0,03

Inzake de schuld heeft het Rekenhof (Nederlandse kamer) 7 uitgavenordonnanties behandeld die aan het voorafgaand visum werden voorgelegd en die nagenoeg 2.412 duizend euro vertegenwoordigen.

3.3 Thematische audits

Het Rekenhof (Nederlandse kamer) heeft het contract onderzocht dat de Vlaamse Gemeenschap op 23 februari 1999 met een leverancier van IT-diensten heeft gesloten voor de outsourcing van de informaticafunctie binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Na de eerste tegensprekelijke fase met de administratie werd het definitieve onderzoeksverslag op 24 december 2002 meegedeeld aan de minister en werd een afzonderlijke publicatie waarin het antwoord van de minister was opgenomen, op 18 februari 2003 overgezonden aan het Vlaams Parlement.

Er werd een audit uitgevoerd om na te gaan hoe het innovatiedecreet van 18 mei 1999 werd toegepast en hoe de Vlaamse regering de statutaire opdracht van het *IWT-Vlaanderen* (Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen) heeft ingevuld. De afzonderlijke publicatie, met de opmerkingen over het innovatiedecreet en de initiatieven van de Vlaamse regering alsmede het antwoord van de minister en de repliek van het Rekenhof daarop, werd op 8 juli 2003 aan het Vlaams Parlement toegezonden.

Het Rekenhof (Nederlandse kamer) heeft de regelmatigheid van de investeringstoelagen en van de waarborgen onderzocht die werden toegekend aan de rechtspersonen die de geneeskundige prestaties of diensten voor de persoonsgebonden materies organiseren. Het onderzoeksverslag werd op 3 februari 2003 aan de minister overgezonden en de afzonderlijke publicatie met het antwoord van de minister werd op 8 juli 2003 aan het Vlaams Parlement toegezonden.

Het heeft een audit uitgevoerd van de regelmatigheid van de contractuele uitgaven van Toerisme Vlaanderen inzake marketing en promotie. Het onderzoeksverslag werd op 7 januari 2003 aan de bevoegde minister toegezonden en de

afzonderlijke publicatie, met de antwoorden van de minister van 24 februari en 9 mei 2003, werd op 12 augustus 2003 aan het Vlaams Parlement toegezonden. Over de audit werd op 22 oktober 2003 een debat gehouden in de Commissie voor Economie, Tewerkstelling, Landbouw en Toerisme.

Het Rekenhof (Nederlandse kamer) heeft een doorlichting gemaakt van het deeltijds kunstonderwijs, door meer in het bijzonder de drie sleutelmomenten van de jaarlijkse financiering en de subsidiëringscyclus van die onderwijssector onder de loep te nemen. Het onderzoeksverslag met het antwoord van de minister van 17 juni 2003 werd op 6 oktober 2003 aan het Vlaams Parlement toegezonden.

Via een audit kon worden nagegaan hoe een economische boekhouding werd ingevoerd binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, een project dat grotendeels werd verwezenlijkt in het kader van de outsourcing van de informatica. Het onderzoeksverslag met de antwoorden van de minister van 31 juli en 23 oktober 2003 werd op 12 november 2003 aan het Vlaams Parlement toegezonden.

Het Rekenhof (Nederlandse kamer) heeft onderzocht hoe de Vlaamse universiteiten het academisch personeel inschaalden met toepassing van de artikelen 95, 97 en 97bis van het decreet van het Vlaams Parlement van 12 juni 1991 betreffende de indeling van het academisch personeel. Het heeft eveneens de interne reglementeringen geëvalueerd die de universiteiten daarvoor eventueel hebben uitgewerkt. Het onderzoeksverslag met de reacties van de universitaire instellingen werd op 12 maart 2003 aan de bevoegde minister toegezonden. De afzonderlijke publicatie met het antwoord van de minister werd op 25 november 2003 aan het Vlaams Parlement toegezonden.

Het Rekenhof (Nederlandse kamer) heeft een audit uitgevoerd van de dossiers voor de vergoeding van schade die in 2000 en 2001 werd aangerekend op de begroting van het Vlaams Infrastructuurfonds. De afzonderlijke publicatie met het antwoord van de Minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie werd op 25 november 2003 aan het Vlaams Parlement toegezonden.

Er werd een audit van het beheer van het personeel van Export Vlaanderen uitgevoerd om na te gaan hoe die openbare instelling de reglementering inzake personeel toepast, of deze reglementering geen leemten of fouten bevat en of er een interne controle en een risicoanalyse bestaan die fouten of vergetelheden kunnen vermijden. Het onderzoeksverslag werd op 29 juli 2003 toegezonden aan de Minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government van de Vlaamse regering. De afzonderlijke publicatie met het antwoord van de Minister van 13 september 2003 werd op 30 december 2003 aan het Vlaams Parlement toegezonden.

3.4 Informatieopdracht

In 2003 heeft het Rekenhof (Nederlandse kamer) zijn activiteitenverslag 2002, het Rekeningenboek over 2001, drie begrotingsonderzoeksverslagen (twee ontwerpen van aanpassing 2003 en het ontwerp van initiële begroting 2004) aan het Vlaams Parlement toegezonden. Het heeft aan het Vlaams Parlement eveneens een verslag toegezonden dat op verzoek van dat Parlement werd opgesteld in verband met de aanstelling van een administrateur-generaal ad interim aan het hoofd van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

3.4.1 Begrotingsonderzoeken

Het Rekenhof (Nederlandse kamer) heeft de volgende verslagen inzake begrotingsonderzoek aan het Vlaams Parlement toegezonden.

Tabel 18 – Verslagen inzake begrotingsonderzoek			
Jaar	Ontwerpbegrotingen	Toegezonden aan het Parlement	Parlementair stuk
2003	1e aanpassingsblad	19-05-03	20-A (2002-2003)-Nr. 1
2003	3e aanpassingsblad	17-11-03	20 (2003-2004)-Nr. 1
2004	Middelenbegroting en algemene uitgavenbegroting	17-11-03	16 (2003-2004)-Nr. 1

3.4.2 Afzonderlijke verslagen

Het Vlaams Parlement heeft tien verslagen van het Rekenhof (Nederlandse kamer) gepubliceerd als parlementair stuk.

Tabel 19 – Afzonderlijke verslagen gepubliceerd door het Vlaams Parlement	
Titel	Verschijningsdatum
Outsourcing van de informaticafunctie bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	februari 2003
Subsidies voor Infrastructuur in de sectoren Welzijn en Gezondheid, Innovatiedecreet en IWT-Vlaanderen	juli 2003 juli 2003
Toerisme Vlaanderen: contractuele uitgaven voor marketing en promotie	augustus 2003
Onderzoek van de rekeningen 2000 en 2001 van Gimvindus nv	oktober 2003
Deeltijds kunstonderwijs	oktober 2003
Invoering van een economische boekhouding bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	november 2003
Schadedossiers ten laste van het Vlaams Infrastructuurfonds	november 2003
Inschaling van de leden van het academisch personeel aan de Vlaamse universiteiten	november 2003
Personeelsaangelegenheden van Export Vlaanderen	december 2003

3.4.3 Inzage- en informatierecht van de parlementsleden

Zeven leden van het Vlaams Parlement hebben hun inzage- en informatierecht uitgeoefend. Dat recht werd 24 maal uitgeoefend.

Tabel 20 – Inzage- en informatierecht van de parlementsleden		
Datum	Naam	Voorwerp
07-01-03	C. Decaluwe	Aanwerving adviseur VI. Huisvestingsmaatschappij
25-03-03	N. De Batselier	Aanwerving adviseur VI. Huisvestingsmaatschappij
04-02-03	N. De Batselier	Verzoek J. Sauwens - De Lijn
10-02-03	J. Sauwens	De Lijn: bezoek
24-03-03	J. Sauwens	De Lijn: documenten over 12/2002 en eventueel heel het boekjaar 2002
12-02-03	C. Decaluwe	Ontwikkelingsproject "Centro Neotropico Siripiquius - Costa Rica"

Datum	Naam	Voorwerp
17-02-03	E. Matthijs	Dossiers rekenplichtigen die in 2002 & 2003 voor Aminoal & Minafonds rekening aflegden
10-03-03	E. Matthijs	Dossiers afgesloten rekeningen van Aminoal & Minafonds voor de jaren 2000 & 2001
10-03-03	E. Matthijs	Dossiers rond studies binnen de administratie Leefmilieu, Natuur, Land- & Waterbeheer
10-03-03	E. Matthijs	Dossiers rond "allerhande uitgaven" op de begroting Leefmilieu
10-03-03	E. Matthijs	Dossiers rond uitvoering begroting Leefmilieu - Minafonds
10-03-03	E. Matthijs	Dossiers rond communicatie leefmilieu
10-03-03	E. Matthijs	Dossiers rond sensibilisering leefmilieu
19-02-03	S. Becq	Aanstelling externe zorgregisseur Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap
10-03-03	C. Decaluwe	Kabinetsuitgaven Ministers Gabriels & Vanderpoorten
24-04-03	C. Decaluwe	Kabinetsuitgaven Ministers Gabriels & Vanderpoorten
20-03-03	M. Van Den Abeelen	Kabinetsuitgaven Minister L. Van Den Brande & T. Kelchtermans periode 1995 - 1999
27-03-03	M. Van Den Abeelen	Kabinetsuitgaven Ministers Gabriels & Vanderpoorten
28-03-03	E. Matthijs	Facturen Shanks opdracht OVAM
28-03-03	E. Matthijs	Facturen advocatenkantoor Dauginet & Co inzake BTW-problematiek Aquafin
10-04-03	L. Van Nieuwenhuysen	Rekening met overtuigingsstukken minister Bert Anciaux
05-06-03	V. Heeren	Investeringsprogramma's Vlaamse Huisvestingsmaatschappij
10-12-03	V. Heeren	Investeringsprogramma's Vlaamse Huisvestingsmaatschappij
30-06-03	C. Decaluwe	Vlaamse Huisvestingsmaatschappij: problematiek grondvoorraad (briefwisseling met minister)
26-08-03	C. Decaluwe	Kabinetsuitgaven Vlaams Minister P. Ceysens
11-09-03	C. Decaluwe	Kabinetsuitgaven Vlaams Minister P. Ceysens
03-10-03	C. Decaluwe	Pachtovereenkomsten overheidsbedrijf De Lijn
22-12-03	C. Decaluwe	Pachtovereenkomsten overheidsbedrijf De Lijn - herinnering
22-12-03	C. Decaluwe	Aanstelling waarnemend Administrateur-Generaal Vlaamse Huisvestingmaatschappij - correctheid?

3.5 Rechtsprekende opdracht

Het Rekenhof heeft in 2003 één beslissing onderzocht van de administratieve overheid om een rekenplichtige met een tekort niet voor het Rekenhof te dagvaarden.

3.6 Briefwisseling met de leden van de Vlaamse regering

In 2003 heeft het Rekenhof (Nederlandse kamer) 136 brieven met opmerkingen toegezonden aan de leden van de Vlaamse regering. Deze hebben 16 antwoorden verstrekt binnen de wettelijke termijn¹³ en 83 laattijdige antwoorden. Op 1 februari 2004 waren 37 van de in 2003 verzonden brieven nog niet beantwoord.

¹³ Krachtens artikel 5bis, derde lid, van de wet op de inrichting van het Rekenhof dienen de ministers op de opmerkingen van het Rekenhof te antwoorden binnen een termijn van ten hoogste een maand.

Overeenkomstig de aanbeveling van het voorstel van resolutie betreffende de Vlaamse Wooncode over laattijdig of niet beantwoorde brieven van het Rekenhof gericht aan de Vlaamse Regering¹⁴, heeft het Rekenhof om de vier maanden aan het Vlaams Parlement een lijst bezorgd van de brieven waarop het nog geen antwoord van de betrokken Vlaamse minister gekregen had.

¹⁴ *Parl. St. Vlaams Parlement (2001-2002), nr. 1215-3.*

Hoofdstuk 4

Franse Gemeenschap

4.1 Controle van de rekeningen

4.1.1 Algemene rekeningen

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de overzending en het onderzoek van algemene rekeningen van de Franse Gemeenschap.

Tabel 21 – Algemene rekeningen van de Franse Gemeenschap			
		Overzending aan het Rekenhof	Onderzoek door de Franse kamer
1991	Rekening van uitvoering van de begroting	05-11-03	27-01-04
1992	Rekening van uitvoering van de begroting	05-11-03	27-01-04

De voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de begroting voor het jaar 2002 werd op 23 mei 2003 door de Franse kamer van het Rekenhof goedgekeurd en toegezonden aan het Parlement van de Franse Gemeenschap.

4.1.2 Rekeningen van de openbare instellingen

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de aflegging en de controle van de rekeningen van de openbare instellingen van de Franse gemeenschap op 31 december 2003.

Tabel 22 – Rekeningaflegging door de openbare instellingen			
Instelling		Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Categorie A			
Commissariat général aux Relations Internationales		2002	2002
Fonds d'Egalisation des Budgets de la Communauté française		2002	2002
Service de Perception de la Redevance Radio et Télévision (service de Namur)		2002	2001
Service de Perception de la Redevance Radio et Télévision (Bruxelles) ¹⁵		-	-
Categorie B			
Centre hospitalier universitaire de Liège (C.H.U.)		1999	1999
Fonds Ecureuil de la Communauté française		-	-
Office de la Naissance et de l'Enfance (O.N.E.)		2001	2001

4.1.3 Rekeningen van de universiteiten

De onderstaande tabel geeft de stand van de aflegging en visering van de rekeningen van de Franstalige universiteiten op 31 december 2003.

¹⁵ Instelling die op 1 januari 2003 werd ontbonden.

Tabel 23 – Rekeningaflegging door de universiteiten		
	Laatst afgelegde rekening	Laatst geïssueerde rekening
Faculté polytechnique de Mons (F.P.Ms)	1998	1998
Faculté universitaire des sc. agron. de Gembloux (F.S.A.Gx)	1998	1998
Facultés universitaires catholiques de Mons (FUCAM)	1998	1998
Facultés universitaires Notre-Dame de la Paix (F.N.D.P.)	1999	1999
Facultés universitaires Saint-Louis (FUSLo)	1998	1998
Université catholique de Louvain (U.C.L.)	1999	1998
Université de Liège (ULg) ¹⁶	–	–
Université de Mons-Hainaut (U.M.H.)	1998	1998
Université libre de Bruxelles (U.L.B.)	1998	1998

4.1.4 Rekeningen van de openbare rekenplichtigen

In 2003 werden 715 rekeningen van openbare rekenplichtigen administratief afgesloten.

Tabel 24 – Aantal afgesloten rekeningen van openbare rekenplichtigen	
Soort afsluiting	Aantal
Periodieke rekeningen	646
Kwijting van eindebeheersrekeningen	69
Totaal	715

4.2 Rechtmatigheidsonderzoek

De volgende statistische gegevens geven een beeld van de omvang van de controletaken wat betreft de vereffende uitgaven, per soort ordonnanciering. De tabellen omvatten niet de vaste uitgaven, die ter plaatse worden gecontroleerd op basis van steekproeven. De belangrijkste resultaten worden opgenomen in het jaarlijkse Boek van het Rekenhof bestemd voor het Parlement van de Franse Gemeenschap.

In 2003 heeft het Rekenhof (Franse kamer), volgens de nieuwe procedure uiteengezet in punt 1.2, in totaal 10.896 uitgavenordonnanties behandeld, die ongeveer 2.210.601 duizend euro vertegenwoordigen.

Tabel 25 – Aantal behandelde ordonnanties					
	Totaal	Wijzig. (aantal)	Wijzig. (%)	Annul. (aantal)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	8.551	3	0,04	3	0,04
Fondsenvoorschotten	1.174	0	–	0	–
Regularisaties	50	0	–	0	–
Kredietopeningen (KO)	135	0	–	0	–
Regularisaties op KO	986	0	–	0	–
Totalen	10.896	3	0,03	3	0,03

¹⁶ Er werd geen enkele volgens de procedure door de minister goedgekeurde rekening aan het Rekenhof toegezonden.

Tabel 26 – Geordonnanceerde bedragen (in duizend euro)					
	Totaal	Wijzig. (bedr)	Wijzig. (%)	Annul. (bedr)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	1.822.500	109	0,01	9	0,0005
Fondsenvoorschotten	39.906	0	–	0	–
Regularisaties	560	0	–	0	–
Kredietopeningen (KO)	179.539	0	–	0	–
Regularisaties op KO	168.096	0	–	0	–
Totalen	2.210.601	109	0,005	9	0,0004

4.3 Informatieopdracht

Het Rekenhof (Franse kamer) heeft in 2003, naast zijn 160e (15e) Boek aan het Parlement van de Franse Gemeenschap, de voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de begrotingen 2002, twee begrotingsonderzoeksverslagen (ontwerp van 1e aanpassingsblad van de begroting 2003 en ontwerp van initiële begroting 2004) toegezonden.

4.3.1 Boek van het Rekenhof

Op 2 december 2003 heeft het Rekenhof (Franse kamer) zijn 160e (15e) Boek toegezonden aan de voorzitter van het Parlement van de Franse Gemeenschap. Het bevat syntheseverslagen van de diverse onderzoeken die werden uitgevoerd sinds de verschijningsdatum van het vorige boek.

Het Rekenhof heeft in 2003 ook deel II van zijn 148e (3e) Boek met betrekking tot het jaar 1990 aan het Parlement van de Franse Gemeenschap toegezonden.

Tabel 27 – Boekdelen die deel uitmaken van vroegere boeken van het Rekenhof			
Jaar	Referenties	Toezening aan het Parlement	Parlementair stuk
1990	148 ^e Cahier, Fasc. II: Rapport de contrôle du compte d'exécution du budget de la Communauté française pour l'année 1990 et résultats à insérer dans le projet de décret de règlement définitif du budget de la Communauté française pour cette même année.	18-02-03	377 (2002-2003), Nr. 1

4.3.2 Begrotingsonderzoeken

Het Rekenhof (Franse kamer) heeft de volgende verslagen inzake begrotingsonderzoek toegezonden aan het Parlement van de Franse Gemeenschap.

Tabel 28 – Verslagen inzake begrotingsonderzoek		
Jaar	Ontwerpbegrotingen	Toegezonden aan het Parlement
2003	1e aanpassing van de begroting	24-11-03
2004	Initiële begroting	idem

4.4 Rechtsprekende opdracht

In 2003 werden twee beslissingen van de administratieve overheid onderzocht om niet voor het Rekenhof te dagvaarden. Het Rekenhof heeft bovendien bij de uitoefening van zijn rechtsprekende opdracht twee arresten¹⁷ gewezen.

4.5 Briefwisseling met de leden van de regering van de Franse Gemeenschap

Het Rekenhof heeft in 2003 elf brieven met opmerkingen gezonden aan de leden van de regering van de Franse Gemeenschap. Deze hebben vier antwoorden verstrekt binnen de wettelijke termijn¹⁸ en één laattijdig antwoord. Op 1 februari 2004 waren zes van de brieven die het Rekenhof in 2003 had verzonden, nog niet beantwoord.

¹⁷ De geanonimiseerde tekst van de arresten van het Rekenhof kan worden geraadpleegd op zijn internetsite <http://rekenhof.be>.

¹⁸ Krachtens artikel 5bis, derde lid, van de wet op de inrichting van het Rekenhof dienen de ministers op de opmerkingen van het Rekenhof te antwoorden binnen een termijn van één maand.

Hoofdstuk 5

Duitstalige Gemeenschap

5.1 Controle van de rekeningen

5.1.1 Algemene rekening

De algemene rekening van de Duitstalige Gemeenschap voor het jaar 2002 werd op 30 juni 2003 aan het Rekenhof toegezonden. De opmerkingen die het Rekenhof over die rekening heeft geformuleerd, werden gepubliceerd in het 15e Boek van het Rekenhof bestemd voor de Raad van de Duitstalige Gemeenschap (cf. infra, punt 5.3.1).

5.1.2 Rekeningen van de openbare instellingen

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de aflegging en de controle van de rekeningen van de openbare instellingen van de Duitstalige Gemeenschap op 31 december 2003.

	Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Belgisches Rundfunk- und Fernsehzentrum (B.R.F.)	2002	2002
Dienststelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft für Personen mit einer Behinderung	2002	2002
Institut für Aus- und Weiterbildung im Mittelstand und in kleinen und mittleren Unternehmen	2002	2002
Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft	2001	–

5.1.3 Rekeningen van de openbare rekenplichtigen

In 2003 werden 41 rekeningen van openbare rekenplichtigen administratief afgesloten.

Soort afsluiting	Aantal
Periodieke rekeningen	37
Kwijting van eindebeheersrekeningen	4
Totaal	41

5.2 Rechtmatigheidsonderzoek

De hiernavolgende statistische gegevens geven een beeld van de omvang van de controletaken wat betreft de vereffende uitgaven, per soort ordonnanciering. De tabellen omvatten niet de vaste uitgaven, die ter plaatse worden gecontroleerd op basis van steekproeven. De belangrijkste resultaten van het onderzoek worden opgenomen in het jaarlijkse Boek van het Rekenhof bestemd voor de Raad van de Duitstalige Gemeenschap

In 2003 heeft het Rekenhof, volgens de nieuwe procedure uiteengezet in punt 1.2, in totaal 2.109 uitgavenordonnanties behandeld, die nagenoeg 56.078 duizend euro vertegenwoordigen.

Tabel 31 – Aantal behandelde ordonnanties					
	Totaal	Wijzig. (aantal)	Wijzig. (%)	Annul. (aantal)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	2.051	0	–	2	0,1
Fondsenvoorschotten	58	0	–	0	–
Totalen	2.109	0	–	2	0,09

Tabel 32 – Bedrag van de behandelde ordonnanties					
	Totaal	Wijzig. (bedr)	Wijzig. (%)	Annul. (bedr)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	49.072	0	–	5	0,01
Fondsenvoorschotten	7.006	0	–	0	–
Totalen	56.078	0	–	5	0,09

5.3 Informatieopdracht

In 2003 heeft het Rekenhof zijn 15e boek en drie verslagen inzake begrotingsonderzoek toegezonden aan de Raad van de Duitstalige Gemeenschap.

5.3.1 Boek van het Rekenhof

Op 8 oktober 2003 heeft het Rekenhof aan de voorzitter van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap zijn 15e Boek toegezonden, dat een synthese bevat van de diverse onderzoeken die werden uitgevoerd sinds de verschijningsdatum van het vorige boek, evenals het verslag van het Rekenhof over de algemene rekening 2002 van de Duitstalige Gemeenschap.

5.3.2 Begrotingsonderzoeken

Het Rekenhof heeft de volgende verslagen inzake begrotingsonderzoek aan de Raad van de Duitstalige Gemeenschap toegezonden.

Tabel 33 – Verslagen inzake begrotingsonderzoek		
Jaar	Ontwerpbegrotingen	Toegezonden aan de Raad
2003	1e aanpassingsblad	06-06-03
2003	2e aanpassingsblad	09-10-03
2004	Initiële begroting	13-10-03

5.4 Briefwisseling met de leden van de regering van de Duitstalige Gemeenschap

Op 8 oktober 2003 heeft het Rekenhof een brief met opmerkingen aan de regering van de Duitstalige Gemeenschap toegezonden. Op 1 februari 2004 was die brief nog altijd onbeantwoord.

Hoofdstuk 6 Waals Gewest

6.1 Controle van de rekeningen

6.1.1 Algemene rekeningen

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de overzending en het onderzoek van de algemene rekeningen van het Waals Gewest.

Tabel 34 – Algemene rekeningen van het Waals Gewest			
		Overzending aan het Rekenhof	Onderzoek door de Franse kamer
1999	Algemene rekening	19-12-02	04-03-03
	Aanvulling: rekeningen van uitvoering van de begroting van de psychiatrische ziekenhuizen van Bergen en Doornik	19-06-03	22-07-03
2000	Algemene rekening	24-06-03	18-11-03
	Aanvulling: rekeningen van het O.W.D.R.	15-12-03	–
2001	Algemene rekening	17-12-03	–

De voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de begroting voor het jaar 2002 werd goedgekeurd door het Rekenhof (Franse kamer) op 20 mei 2003 en overeenkomstig artikel 77 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit toegezonden aan het Parlement van het Waals Gewest.

6.1.2 Rekeningen van de openbare instellingen

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de aflegging en de controle van de rekeningen van de openbare instellingen van het Waals Gewest op 31 december 2003.

Tabel 35 – Rekeningaflegging door de openbare instellingen			
Instelling		Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Categorie A			
Fonds d'égalisation des budgets de la Région wallonne		2002	2001
Centre Régional d'Aide aux Communes		2001	2000
Institut scientifique de service public		2001	2000
Fonds wallon d'avances pour la réparation des dommages provoqués par les prises et pompes d'eau souterraine		2000	2000
Fonds piscicole de Wallonie		2001	2000
Institut du patrimoine wallon ¹⁹		–	–
Centre hospitalier psychiatrique du Chêne aux Haies		2001	2001
Centre hospitalier psychiatrique Les Marronniers		2001	2001

¹⁹ Het Institut du patrimoine wallon heeft nog geen rekening afgelegd (sinds 2000).

Instelling	Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Categorie B		
Société wallonne du Logement	1999	1999
Port autonome de Charleroi	2002	2000
Port autonome de Liège	2000	1999
Port autonome de Namur	2002	2001
Port autonome du Centre et de l'Ouest	2001	2001
Office régional de promotion de l'agriculture et de l'horticulture	2001	2001
Agence wallonne pour l'intégration des personnes handicapées	2001	2001
Agence wallonne des télécommunications	2002	1999
Agence wallonne à l'exportation	2002	2001
Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi	2002	2000
Institut de formation permanente pour les classes moyennes et les petites et moyennes entreprises	2002	2000
Andere instellingen		
Conseil Economique et Social de la Région wallonne	2002	-
Office de promotion des voies navigables	2002	2001
Société wallonne de financement complémentaire des infrastructures	1999	1999

6.1.3 Rekeningen van de openbare rekenplichtigen

In 2003 werden 441 rekeningen van openbare rekenplichtigen administratief afgesloten.

Tabel 36 – Aantal afgesloten rekeningen van openbare rekenplichtigen	
Soort afsluiting	Aantal
Periodieke rekeningen	438
Kwijting van eindebeheersrekeningen	1
Vaststellingen van een tekort	2
Totaal	441

6.1.4 Rekeningen van de ombudsman van het Waals Gewest

Het Rekenhof (Franse kamer) heeft op 29 juli 2003 de jaarrekening 2001 en 2002 van de Waalse ombudsman onderzocht. Het heeft een afschrift van zijn verslag aan het Waals Parlement toegezonden.

6.2 Rechtmatigheidsonderzoek

De hiernavolgende statistische gegevens geven een beeld van de omvang van de controletaken wat betreft de vereffende uitgaven, per soort ordonnanciering. De tabellen omvatten niet de vaste uitgaven, die ter plaatse worden gecontroleerd op basis van steekproeven. De belangrijkste resultaten van het onderzoek worden opgenomen in het jaarlijkse Boek van het Rekenhof bestemd voor het Parlement van het Waals Gewest.

In 2003 heeft Het Rekenhof (Franse kamer), volgens de nieuwe procedure uiteengezet in punt 1.2, in totaal 40.859 uitgavenordonnanties (buiten de schuld) behandeld, die 4.849.018 duizend euro vertegenwoordigen.

Tabel 37 – Aantal behandelde ordonnanties

	Totaal	Wijzig. (aantal)	Wijzig (%)	Annul. (aantal)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	38.744	38	0,10	11	0,03
Fondsenvoorschotten	1.833	0	–	1	0,05
Kredietopeningen (KO)	79	0	–	0	–
Regularisaties op KO	203	0	–	0	–
Totalen	40.859	38	0,09	12	0,03

Tabel 38 – Geordonnanceerde bedragen (in duizend euro)

	Totaal	Wijzig. (bedr)	Wijzig. (%)	Annul. (bedr)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	4.519.204	3.817	0,08	1.276	0,03
Fondsenvoorschotten	59.912	0	–	28	0,05
Kredietopeningen (KO)	134.951	0	–	0	–
Regularisaties op KO	134.951	0	–	0	–
Totalen	4.849.018	3.817	0,08	1.304	0,03

6.3 Thematische audits

Het Rekenhof (Franse kamer) heeft een audit uitgevoerd naar de uitvoering van het Waalse plan voor opleiding-inschakeling (PFI). Het rapport dat na de eerste tegensprekelijke fase met de leidende ambtenaar van het Forem en de verantwoordelijke van de dienst coördinatie van het PFI werd opgesteld, werd op 17 juni 2003 door de Franse kamer goedgekeurd en aan de Minister van Tewerkstelling en Vorming toegezonden. Het Rekenhof heeft op 29 juli 2003 eveneens een exemplaar van dat rapport toegezonden aan zijn opvolger. De minister heeft het Rekenhof geantwoord op 29 september 2003. De afzonderlijke publicatie met het antwoord van de minister werd op 20 oktober 2003 aan het Waals Parlement toegezonden.

6.4 Informatieopdracht

In 2003 heeft het Rekenhof (Franse kamer), naast zijn 15e Boek, aan het Parlement van het Waals Gewest drie verslagen overgezonden met betrekking tot de algemene rekeningen van het Waals Gewest, de voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de begrotingen 2002, een auditverslag, twee verslagen inzake begrotingsonderzoek (ontwerpen van aanpassing van de begroting 2003 en van de initiële begroting 2004) en een rapport in verband met de budgettaire, financiële en boekhoudkundige toestand van de Waalse provincies.

6.4.1 Boek van het Rekenhof

Op 2 december 2003 heeft het Rekenhof (Franse kamer) zijn 15e Boek aan de voorzitter van het Parlement van het Waals Gewest toegezonden; dat bevat de synthese van de diverse onderzoeken die werden uitgevoerd sinds de verschijningsdatum van het vorige boek.

Het Rekenhof heeft ook de hiernavolgende boekdelen in verband met de rekeningen van de jaren 1997 en 1998 overgezonden aan het parlement.

Tabel 39 – Boekdelen die deel uitmaken van vroegere boeken van het Rekenhof

Jaar	Referenties	Toezending aan het parlement	Parlementair stuk
1999	156 ^e Cahier de la Cour des comptes transmis au Parlement de la Région wallonne – Fascicule II	04-03-03	487 (2002-2003), N° 1
1999	156 ^e Cahier de la Cour des comptes transmis au Parlement de la Région wallonne – Fascicule IIbis	22-07-03	557 (2002-2003), N° 1
2000	157 ^e Cahier de la Cour des comptes transmis au Parlement de la Région wallonne – Fascicule II	18-11-03	602 (2003-2004), N° 1

6.4.2 Begrotingsonderzoeken

Het Rekenhof (Franse kamer) heeft aan het Parlement van het Waals Gewest de volgende verslagen inzake begrotingsonderzoek toegezonden.

Tabel 40 – Verslagen inzake begrotingsonderzoek

Jaar	Ontwerpbegrotingen	Toezending aan het parlement	Parlementair stuk
2003	Aanpassing van de begroting	23-09-03	5-V a et 5-VI bcd (2002-2003), N° 3
2004	Initiële begroting	26-11-03	4-V a et 4-V bcd (2002-2003), N° 2

6.4.3 Afzonderlijke verslagen

Naar aanleiding van de regionalisering van de provinciewet heeft het Rekenhof (Franse kamer) bij beslissing van 26 augustus 2003 aan het Parlement van het Waals Gewest een verslag toegezonden over de budgettaire, financiële en boekhoudkundige toestand van de Waalse provincies. Het Rekenhof heeft eveneens een onderzoeksverslag over de uitvoering van het Waals plan voor opleidingsinschakeling toegezonden.

6.4.4 Inzage- en informatierecht van de parlementsleden

Eén lid van het Waals Parlement heeft zijn inzage- en informatierecht uitgeoefend.

Tabel 41 – Inzage- en informatierecht van de parlementsleden

Datum	Naam	Voorwerp
11-02-03	D. Smeets	Mededeling van vier brieven vermeld in het 159e Boek, 14e Boek van het Rekenhof dat door het Rekenhof aan het Waals Parlement werd toegezonden, met betrekking tot de aanpassingswerken aan het circuit van Spa-Francorchamps

6.5 Briefwisseling met de leden van de Waalse Gewestregering

In 2003 heeft het Rekenhof 29 brieven met opmerkingen verzonden aan de leden van de regering van het Waals Gewest. Deze hebben 2 antwoorden verstrekt binnen de wettelijke termijn²⁰ en 3 laattijdige antwoorden. Op 1 februari 2004 waren 24 van de door het Rekenhof in 2003 verzonden brieven nog steeds onbeantwoord.

²⁰ Krachtens artikel 5bis, derde lid, van de wet op de inrichting van het Rekenhof dienen de ministers op de opmerkingen van het Rekenhof te antwoorden binnen een termijn van één maand.

Hoofdstuk 7

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

7.1 Controle van de rekeningen

7.1.1 Algemene rekeningen

Het verslag van het Rekenhof over de algemene rekening van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over het jaar 1991, die op 9 december 2002 werd toegezonden, werd op 2 april 2003 aan de Gewestraad toegestuurd.

De voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de gewestbegroting voor het jaar 2002 werd op 23 december 2003 door de algemene vergadering van het Rekenhof goedgekeurd en toegezonden aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

7.1.2 Rekeningen van de openbare instellingen

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de aflegging en de controle van de rekeningen van de openbare instellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 31 december 2003.

Tabel 42 – Rekeningaflegging door de openbare instellingen		
Instelling	Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Categorie A		
Gewestelijk Agentschap voor Netheid (GAN)	2001	2001
Centrum voor Informatica voor het Brussels Gewest (CIBG)	2002	2001
Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHFGT)	2001	2000
Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM)	2001	1999
Categorie B		
Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling (BGDA)	2002	2000
Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandweer en Dringende Medische Hulp	1998	1998
Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM)	2002	2001
Gewestelijke Vennootschap van de Haven van Brussel	2002	2001

7.1.3 Rekeningen van de openbare rekenplichtigen

In 2003 werden 64 rekeningen van openbare rekenplichtigen administratief afgesloten.

Tabel 43 – Aantal afgesloten rekeningen van openbare rekenplichtigen	
Soort afsluiting	Aantal
Periodieke rekeningen	63
Kwijting van eindebeheersrekeningen	1
Totaal	64

7.2 Rechtmatigheidsonderzoek

De hiernavolgende statistische gegevens schetsen een beeld van de omvang van de controletaken wat betreft de vereffende uitgaven, per soort ordonnanciering. De tabellen omvatten niet de vaste uitgaven, die ter plaatse worden gecontroleerd op basis van steekproeven. De belangrijkste resultaten van het onderzoek worden opgenomen in het jaarlijkse Boek van het Rekenhof bestemd voor de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

In 2003 heeft het Rekenhof, volgens de nieuwe procedure uiteengezet in punt 1.2, in totaal 8.837 uitgavenordonnanties behandeld, die nagenoeg 1.584.503 duizend euro vertegenwoordigen.

Tabel 44 – Aantal behandelde ordonnanties					
	Totaal	Wijzig. (aantal)	Wijzig. (%)	Annul. (aantal)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	8.717	3	0,03	7	0,08
Fondsenvoorschotten	111	0	–	1	–
Kredietopeningen	9	0	–	0	–
Totalen	8.837	3	0,03	8	0,09

Tabel 45 – Geordonnanceerde bedragen (in duizend euro)					
	Totaal	Wijzig. (bedr)	Wijzig. (%)	Annul. (bedr)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	1.566.488	87	0,01	234	0,01
Fondsenvoorschotten	12.152	0	–	0	–
Kredietopeningen	5.863	0	–	15	0,26
Totalen	1.584.503	87	0,01	249	0,02

7.3 Thematische audits

Het Rekenhof heeft een controle uitgevoerd van de dossiers inzake de overheidsopdrachten voor wegeninfrastructuur in Brussel die worden beheerd door de gewestadministratie. De afzonderlijke publicatie met het antwoord van de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met infrastructuur werd bij beslissing van het Rekenhof van 30 april 2003 aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad toegezonden.

Het Rekenhof heeft eveneens de wettelijkheid en de regelmatigheid onderzocht van de procedure en de beslissing tot gunning door de Brussels Hoofdstedelijke Regering van de concessieopdracht voor het ontwerp, de bouw en de exploitatie van het waterzuiveringsstation ten noorden van Brussel en van de collector op de linkeroever van het kanaal van Willebroek. De afzonderlijke publicatie met het antwoord van de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met Waterbeleid werd bij beslissing van het Rekenhof van 10 september 2003 aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad toegezonden.

7.4 Informatieopdracht

In 2003 heeft het Rekenhof zijn 13e Boek voorgelegd aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, evenals de voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de begrotingen 2002, twee verslagen inzake begrotingsonderzoek (ontwerpen van aanpassingsblad van de begroting 2003 en initiële begroting 2004) en twee verslagen van thematische audits.

7.4.1 Boek van het Rekenhof

Op 8 januari 2003 heeft het Rekenhof zijn 13e jaarlijkse Boek toegezonden aan de voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Het bevat een synthese van de diverse onderzoeken die zijn uitgevoerd sinds de verschijning van het vorige boek.

7.4.2 Begrotingsonderzoeken

Het Rekenhof heeft de volgende verslagen inzake begrotingsonderzoek aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad toegezonden.

Tabel 46 – Verslagen inzake begrotingsonderzoek			
Jaar	Ontwerpbegrotingen	Toegezonden aan de Raad	Parlementair stuk
2003	1e aanpassing van de begroting	20-11-03	A-390/3 (2002-2003)
2004	Initiële begroting	Idem	Idem

7.4.3 Afzonderlijke verslagen

Het Rekenhof heeft in 2003 twee afzonderlijke verslagen gepubliceerd, die aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad werden toegezonden.

Tabel 47 – Afzonderlijke verslagen	
Titel	Verschijningsdatum
Overheidsopdrachten voor wegeninfrastructuur in Brussel	mei 2003
Het Brusselse waterzuiveringsstation Noord	oktober 2003

7.4.4 Inzage- en informatierecht van de parlementsleden

Eén lid van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad heeft twee keer zijn inzage- en informatierecht uitgeoefend.

Tabel 48 – Inzage- en informatierecht van de parlementsleden

Datum	Naam	Voorwerp
16-10-03	D. Lootens	Boekhouding van de kabinetten van Minister E. Tomas voor 2002
16-12-03	D. Lootens	Controle door het Rekenhof op de rekeningen van het kabinet van Minister E. Tomas.

7.5 Rechtsprekende opdracht

In 2003 heeft het Rekenhof drie beslissingen onderzocht van de administratie om niet voor het Rekenhof te dagvaarden.

7.6 Briefwisseling met de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

In 2003 heeft het Rekenhof veertien brieven met opmerkingen verzonden aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. Dezen hebben één antwoord binnen de wettelijke termijn²¹ en drie laattijdige antwoorden verstrekt. Op 1 februari 2004 waren tien van de door het Rekenhof in 2003 verzonden brieven nog onbeantwoord.

²¹ Krachtens artikel 5bis, derde lid, van de wet op de inrichting van het Rekenhof dienen de ministers op de opmerkingen van het Rekenhof te antwoorden binnen een termijn van één maand.

Hoofdstuk 8 Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

8.1 Controle van de rekeningen

8.1.1 Algemene rekeningen

Het verslag van het Rekenhof over de algemene rekening van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor het jaar 1989 die op 5 november 2002 aan het Rekenhof werd toegezonden, werd op 12 februari 2003 aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschapscommissie gericht.

De voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de begroting 2002 werd op 28 mei 2003 door de algemene vergadering van het Rekenhof goedgekeurd en op dezelfde datum toegezonden aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Een synthese van die voorafbeelding werd gepubliceerd in het 14e Boek voorgelegd aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

8.1.2 Rekeningen van de openbare rekenplichtigen

In 2003 werden 27 rekeningen van openbare rekenplichtigen afgesloten.

Soort afsluiting	Aantal
Periodieke rekeningen	26
Kwijting van eindebeheersrekeningen	1
Totaal	27

8.2 Rechtmatigheidsonderzoek

In 2003 heeft het Rekenhof, volgens de nieuwe procedure uiteengezet in punt 1.2, in totaal 1.072 betalingsordonnanties behandeld, die nagenoeg 58.896 duizend euro vertegenwoordigen.

	Totaal	Wijzig. (aantal)	Wijzig. (%)	Annul. (aantal)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	1.056	0	–	2	0,19
Fondsenvoorschotten	16	0	–	0	–
Totalen	1.072	0	–	2	0,19

	Totaal	Wijzig. (bedr)	Wijzig. (%)	Annul. (bedr)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	58.712	0	–	26	0,04
Fondsenvoorschotten	184	0	–	0	–
Totalen	58.896	0	–	26	0,04

8.3 Informatieopdracht

In 2003 heeft het Rekenhof zijn 13e Boek (dat deel uitmaakt van het Boek van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) voorgelegd aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de begrotingen 2002 en twee verslagen inzake begrotingsonderzoek (ontwerpen van aanpassingsblad 2003 en initiële begroting 2004).

8.4 Briefwisseling met de leden van het Verenigd College

In 2003 heeft het Rekenhof drie brieven met opmerkingen aan leden van het Verenigd College gezonden. Die drie brieven waren op 1 februari 2004 nog onbeantwoord.

Hoofdstuk 9 Franse Gemeenschapscommissie

9.1 Controle van de rekeningen

9.1.1 Algemene rekeningen

De voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de begroting voor het jaar 2002 werd op 18 mei 2003 door het Rekenhof (Franse kamer) goedgekeurd en op dezelfde datum toegezonden aan de Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie.

9.1.2 Rekeningen van de openbare instellingen

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de aflegging en de controle van de rekeningen van de openbare instellingen van de Franse Gemeenschapscommissie op 31 december 2003.

Instelling	Laatst afgelegde rekening	Laatst afgesloten rekening
Institut bruxellois francophone de la formation professionnelle	2001	2000
Institut de formation permanente pour les classes moyennes et les petites et moyennes entreprises ²²	2002	2000

9.1.3 Rekeningen van de openbare rekenplichtigen

In 2003 werden 185 rekeningen van openbare rekenplichtigen afgesloten.

Soort afsluiting	Aantal
Periodieke rekeningen	179
Kwijting van eindebeheersrekeningen	6
Totaal	185

9.1.4 Rekeningen van de Vergadering

Op verzoek van de voorzitter van de Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie heeft het Rekenhof de financiële middelen van de Vergadering voor het jaar 2001 gecontroleerd. Het heeft hierover verslag uitgebracht op 15 maart 2003.

²² Zowel het Waalse Gewest als de Franse Gemeenschapscommissie zijn voor deze instelling bevoegd.

9.2 Rechtmatigheidsonderzoek

De hiernavolgende statistische gegevens geven een beeld van de omvang van de controletaken wat betreft de vereffende uitgaven, per soort ordonnanciering. De tabellen omvatten niet de vaste uitgaven, die ter plaatse worden gecontroleerd op basis van steekproeven.

In 2003 heeft het Rekenhof (Franse kamer), volgens de nieuwe procedure uiteengezet in punt 1.2, in totaal 2.242 uitgavenordonnanties (buiten de schuld) behandeld, die nagenoeg 255.520 duizend euro vertegenwoordigen.

Tabel 54 – Aantal behandelde ordonnanties

	Totaal	Wijzig. (aantal)	Wijzig. (%)	Annul. (aantal)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	1.826	1	0,05	0	–
Fondsenvoorschotten	188	0	–	0	–
Kredietopeningen	22	0	–	0	–
Regularisaties op krediet-openingen	206	0	–	0	–
Totalen	2.242	1	0,04	0	–

Tabel 55 – Geordonnanceerde bedragen (in duizend euro)

	Totaal	Wijzig. (bedr)	Wijzig. (%)	Annul. (bedr)	Annul. (%)
Voorafgaand visum	148.666	24	0,02	0	–
Fondsenvoorschotten	8.683	0	–	0	–
Kredietopeningen	50.940	0	–	0	–
Regularisaties op krediet-openingen	47.231	0	–	0	–
Totalen	255.520	24	0,01	0	–

Het Rekenhof (Franse kamer) heeft inzake de schuld een uitgavenordonnantie behandeld die nagenoeg 1.648 duizend euro vertegenwoordigt.

9.3 Informatieopdracht

9.3.1 Begrotingen en rekeningen

Naast de voorafbeelding van de resultaten van de uitvoering van de begrotingen 2002 heeft het Rekenhof (Franse kamer) in 2003 aan de Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie twee verslagen toegezonden inzake begrotingsonderzoek (ontwerp van aanpassingsblad van de begroting 2003 en ontwerp van initiële begroting 2004).

Tabel 56 – Verslagen inzake begrotingsonderzoek

Jaar	Ontwerpbegrotingen	Toegezonden aan de Vergadering	Parlementair stuk
2003	Aanpassing van de begroting	14-11-03	5-I (2003-2004), N° 1b
2004	Initiële begroting	14-11-03	4 (2003-2004), N° 1c

9.4 Briefwisseling met de leden van het College

In 2003 heeft het Rekenhof drie brieven met opmerkingen toegezonden aan leden van het College van de Franse Gemeenschapscommissie. Die drie brieven waren op 1 februari 2004 nog onbeantwoord.

Hoofdstuk 10 Vlaamse provincies

10.1 Controle van de rekeningen

10.1.1 Algemene rekeningen

Provincie	Jaar	Aard van de rekening	Toegezonden aan het Rekenhof	Verslag Nederlandse kamer
Antwerpen	2002	Rekening van uitvoering van de begroting	04-03-03	30-09-03
	2002	Rekening van de thesaurie	idem	idem
Vlaams Brabant	2000	Rekening van uitvoering van de begroting	19-09-03	30-09-03
	2000	Rekening van de thesaurie	idem	09-10-03
	2001	Rekening van uitvoering van de begroting	12-12-03	30-12-03
West-Vlaanderen	2002	Rekening van uitvoering van de begroting	09-09-03	14-10-03
	2002	Rekening van de thesaurie	idem	21-10-03
Oost-Vlaanderen	-	-	-	-
Limburg	-	-	-	-

10.1.2 Rekeningen van de openbare rekenplichtigen

In 2003 werden 170 rekeningen van openbare rekenplichtigen afgesloten.

Provincie	Aard van de rekening	Aantal
Antwerpen	Periodieke rekeningen	4
	Kwijting van eindebeheersrekeningen	37
Vlaams-Brabant	Periodieke rekeningen	21
	Kwijting van eindebeheersrekeningen	0
West-Vlaanderen	Periodieke rekeningen	14
	Kwijting van eindebeheersrekeningen	0
Oost-Vlaanderen	Periodieke rekeningen	41
	Kwijting van eindebeheersrekeningen	4
Limburg	Periodieke rekeningen	47
	Kwijting van eindebeheersrekeningen	2
Totaal		170

10.2 Informatieopdracht

Het Rekenhof (Nederlandse kamer) heeft de volgende verslagen inzake begrotingsonderzoek aan de provincieraden toegezonden.

Tabel 59 – Verslagen inzake begrotingsonderzoek			
Provincie	Jaar	Ontwerpbegroting	Verslag van de Nederlandse kamer
Antwerpen	2003	1e aanpassing van de begroting	13-02-03
	2003	2e aanpassing van de begroting	29-04-03
	2003	3e aanpassing van de begroting	10-06-03
	2003	4e aanpassing van de begroting	09-09-03
	2003	5e aanpassing van de begroting	14-10-03
	2003	6e aanpassing van de begroting	12-11-03
	2003	7e aanpassing van de begroting	30-09-03
	2004	Initiële begroting	04-11-03
Vlaams Brabant	2004	1e aanpassing van de begroting	11-12-03
	2003	Initiële begroting	14-01-03
	2003	1e aanpassing van de begroting	10-02-03
	2003	2e aanpassing van de begroting	26-03-03
	2003	3e aanpassing van de begroting	10-06-03
West-Vlaanderen	2003	4e aanpassing van de begroting	20-10-03
	2004	Initiële begroting	30-09-03
	2003	1e aanpassing van de begroting	10-06-03
	2003	2e aanpassing van de begroting	14-10-03
Oost-Vlaanderen	2004	Initiële begroting	12-11-03
	2003	1e aanpassing van de begroting	14-01-03
	2003	2e aanpassing van de begroting	04-02-03
	2003	3e aanpassing van de begroting	26-03-03
	2003	4e aanpassing van de begroting	06-05-03
	2003	5e aanpassing van de begroting	28-05-03
	2003	6e aanpassing van de begroting	30-09-03
2003	7e aanpassing van de begroting	01-12-03	
Limburg	2004	Initiële begroting	04-11-03
	2003	1e aanpassing van de begroting	18-02-03
	2003	2e aanpassing van de begroting	04-06-03
	2003	3e aanpassing van de begroting	23-09-03
	2003	4e aanpassing van de begroting	05-12-03

10.3 Rechtsprekende opdracht

In 2003 werd één beslissing van de bestendige deputatie (Vlaams Brabant) onderzocht om niet te dagvaarden voor het Rekenhof.

10.4 Briefwisseling met de bestendige deputaties

In 2003 heeft het Rekenhof 22 brieven met opmerkingen verzonden aan de bestendige deputaties van de Vlaamse provincies. Deze hebben zes antwoorden binnen de wettelijke termijn en negen laattijdige antwoorden verstrekt. Op 1 februari 2004 waren zeven van de door het Rekenhof in 2003 verzonden brieven nog steeds onbeantwoord.

Hoofdstuk 11

Waalse provincies

11.1 Controle van de rekeningen

11.1.1 Algemene rekeningen

Tabel 60 – Algemene rekeningen van de Waalse provincies				
Provincie	Jaar	Aard van de rekening	Overgezonden aan het Rekenhof	Verslag van de Franse kamer
Waals-Brabant	2001	Rekening van de thesaurie	18-11-02	15-04-03
	2002	Rekening van uitvoering van de begroting	11-09-03	25-09-03
Henegouwen	2001	Rekening van de thesaurie	20-08-02	14-02-03
	2002	Rekening van uitvoering van de begroting	03-10-03	11-10-03
Luik	2001	Rekening van de thesaurie	12-09-02	15-04-03
	2002	Rekening van uitvoering van de begroting	05-09-03	30-09-03
Luxemburg	2001	Rekening van de thesaurie	04-09-02	14-02-03
	2002	Rekening van uitvoering van de begroting	24-11-03	22-12-03
Namen	2002	Rekening van uitvoering van de begroting	11-07-03	26-08-03

11.1.2 Rekeningen van de openbare rekenplichtigen

In 2003 werden 237 rekeningen van openbare rekenplichtigen administratief afgesloten.

Tabel 61 – Aantal afgesloten rekeningen van openbare rekenplichtigen		
Provincie	Aard van de rekening	Aantal
Waals-Brabant	Periodieke rekeningen	40
	Kwijting van eindebeheersrekeningen	0
Henegouwen	Periodieke rekeningen	68
	Kwijting van eindebeheersrekeningen	7
Luik	Periodieke rekeningen	66
	Kwijting van eindebeheersrekeningen	3
Luxemburg	Periodieke rekeningen	20
	Kwijting van eindebeheersrekeningen	2
Namen	Periodieke rekeningen	30
	Kwijting van eindebeheersrekeningen	1
Totaal		237

11.2 Informatieopdracht

Het Rekenhof (Franse kamer) heeft de volgende verslagen inzake begrotingsonderzoek toegezonden aan de provincieraden.

Tabel 62 – Verslagen inzake begrotingsonderzoek			
Provincie	Jaar	Ontwerpbegroting	Verslag van de Franse kamer
Waals-Brabant	2003	1e aanpassing van de begroting	16-09-03
	2003	2e aanpassing van de begroting	28-10-03
	2003	3e aanpassing van de begroting	26-11-03
Henegouwen	2003	1e aanpassing van de begroting	01-04-03
	2003	2e aanpassing van de begroting	23-06-03
	2003	3e aanpassing van de begroting	20-10-03
	2003	4e aanpassing van de begroting	28-10-03
	2004	Initiële begroting	22-10-03
Luik	2003	1e aanpassing van de begroting	26-03-03
	2003	2e aanpassing van de begroting	24-06-03
	2003	3e aanpassing van de begroting	23-09-03
	2003	4e aanpassing van de begroting	14-09-03
	2004	Initiële begroting	14-10-03
Luxemburg	2003	1e aanpassing van de begroting	25-02-03
	2003	2e aanpassing van de begroting	24-06-03
	2003	3e aanpassing van de begroting	14-11-03
	2004	Initiële begroting	16-12-03
Namen	2003	1e aanpassing van de begroting	26-02-03
	2003	2e aanpassing van de begroting	idem
	2003	3e aanpassing van de begroting	20-05-03
	2003	4e aanpassing van de begroting	20-06-03
	2003	5e aanpassing van de begroting	26-08-03
	2003	6e aanpassing van de begroting	04-11-03
	2004	Initiële begroting	02-12-03

11.3 Rechtsprekende opdracht

In 2003 werden twee beslissingen van de bestendige deputatie (Luik en Luxemburg) onderzocht om niet voor het Rekenhof te dagvaarden.

11.4 Briefwisseling met de bestendige deputaties

In 2003 heeft het Rekenhof een brief met opmerkingen toegezonden aan de bestendige deputatie van de provincie Luxemburg. Op 1 februari 2004 was die brief nog onbeantwoord.

Hoofdstuk 12

Bijzondere opdrachten van het Rekenhof

12.1 Leerlingentelling

De bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten bepaalt dat de verdeelsleutel voor het toegevoegde gedeelte van de opbrengst van de belasting over de toegevoegde waarde vanaf het begrotingsjaar 1999 wordt aangepast aan de verdeling van het aantal leerlingen op basis van bij wet vastgestelde objectieve criteria (artikel 39, § 2). De wet van 23 mei 2000 heeft die criteria vastgelegd en de controle van de leerlingentelling aan het Rekenhof opgedragen.

In 2003 heeft het Rekenhof voor de vierde keer de bestanden onderzocht met de gegevens betreffende de leerlingen uit de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Het heeft nagegaan of die bestanden in overeenstemming waren met de richtlijnen die het op 8 januari 2003 aan de Gemeenschappen had meegedeeld. Het heeft vervolgens onderzocht of de gegevens in de bestanden correct zijn en beantwoorden aan de criteria van de wet. Het heeft die verificaties uitgevoerd op basis van een globaal onderzoek van de bestanden zelf, een wetenschappelijk verantwoorde steekproef en controles ter plaatse. De steekproefneming bestond erin per gemeenschap de gegevens uit de bestanden betreffende de leerlingen van honderd scholen te vergelijken met de gegevens van de onderwijsadministratie over die leerlingen. Hierbij werd rekening gehouden met de opmerkingen geformuleerd door de verificateurs van de departementen over de gegevens in kwestie. Er gebeurden controles ter plaatse in twintig scholen van elke gemeenschap. Bovendien werden de verklaringen op erewoord in verband met de concurrentiële ophalingen, die niet in de telling mogen worden opgenomen, geverifieerd.

Op 24 september 2003 is het verslag van het Rekenhof aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de voorzitter van de Senaat en de eerste minister toegezonden.

12.2 Eerbiediging van de fiscale loyaleiteit

Artikel 9 bis van de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989 belast het Rekenhof met de adviesverlening en informatieverstrekking over de uitvoering van de gewestelijke fiscale autonomie inzake personenbelasting. De bijzondere wetgever wilde vermijden dat deze fiscale autonomie zou leiden tot fiscale concurrentie tussen de gewesten. Het Rekenhof moet in concreto toezien op de naleving van de maximumpercentages bepaald in de financieringswet, op het effect van de beoogde maatregelen en op de naleving van het principe van de progressiviteit van de personenbelasting. Deze nieuwe opdracht van het Rekenhof doet geen afbreuk aan zijn algemene bevoegdheden.

De financieringswet voorziet in drie instrumenten:

- een transparant en uniform evaluatiemodel dat het Rekenhof in akkoord met de federale regering en de gewestregeringen moet ontwikkelen;
- de eigenlijke adviezen in overeenstemming met dat model, die de algemene vergadering van het Rekenhof geeft binnen een termijn van één

maand en die worden meegedeeld aan de federale regering en aan de gewestregeringen;

- jaarlijkse rapporten die analoog zijn aan de adviezen, die betrekking hebben op de weerslag, tijdens het vorige aanslagjaar, van de van kracht zijnde gewestelijke fiscale maatregelen inzake personenbelasting; die rapporten worden eveneens meegedeeld aan de federale regering en de gewestregeringen.

Op 27 maart 2002 heeft het Rekenhof zijn ontwerp van evaluatiemodel voor akkoord aan de federale regering en aan de drie gewestregeringen overgezonden. Op het einde van 2003 was geen enkel expliciet akkoord van die regeringen bij het Rekenhof toegekomen.

Op 29 januari 2003 heeft het Rekenhof op basis van zijn evaluatiemodel een eerste gedocumenteerd en gemotiveerd advies verstrekt over de fiscale maatregelen inzake personenbelasting opgenomen in het ontwerpdecreet van de Vlaamse Gemeenschap in verband met de stimulering van het risicokapitaal in Vlaanderen.

12.3 Evaluatie van de budgettaire neutraliteit van de hervorming van de vennootschapsbelasting in 2002

Artikel 35 van de wet van 24 december 2002 tot wijziging van de vennootschapsregeling inzake inkomstenbelastingen (...) geeft het Rekenhof de opdracht de budgettaire gevolgen van de maatregelen uit deze wet te evalueren, om de budgettaire neutraliteit te garanderen. Het Rekenhof heeft via een brief van 19 maart 2003, waarvan op 1 oktober 2003 een rappelbrief werd verzonden, aan de Minister van Financiën gevraagd een contactambtenaar aan te wijzen, om zo na te gaan of de administratie een statistisch instrument heeft ontwikkeld om die budgettaire neutraliteit te kunnen evalueren en om een aangepaste methodologie vast te leggen. De Minister van Financiën heeft op 9 oktober 2003 geantwoord. Er zijn sindsdien contacten met het Ministerie van Financiën.

12.4 Financiële verslagen van de politieke partijen

Luidens de wet van 2 april 2003 is het Rekenhof belast met de adviesverlening over de juistheid en de volledigheid van de verslagen van de controlecommissie ingesteld door de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.

Het Rekenhof heeft op 6 augustus 2003 een advies uitgebracht over de financiële verslagen van de politieke partijen en van hun componenten (boekjaar 2002).

12.5 Beperking en controle op de verkiezingsuitgaven

Overeenkomstig dezelfde wet van 2 april 2003, heeft het Rekenhof op 5 november 2003 een advies uitgebracht over de juistheid en de volledigheid van de verslagen van de voorzitters van de hoofdbureaus van de kieskringen en kiescolleges over de uitgaven voor verkiezingspropaganda verricht door de kandidaten en de politieke partijen naar aanleiding van de federale parlementsverkiezingen van 18 mei 2003.

12.6 Controle van de rekeningen van sommige instellingen die een dotatie ontvangen

Het Rekenhof controleert in opdracht van de Kamer van volksvertegenwoordigers de rekeningen van sommige instellingen die een dotatie ontvangen: het Arbitragehof, het College van Federale Ombudsmannen, het Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten, het Vast Comité op de Inlichtingendiensten, de Hoge Raad voor Justitie en de Verenigde Commissies tot Benoeming voor het Notariaat. Voor het Arbitragehof is de controleopdracht toevertrouwd aan de voorzitters van het Rekenhof.

Om de nodige transparantie te verzekeren en de Kamer in staat te stellen haar bevoegdheid voor de controle van de gedetailleerde rekeningen en de rekeningen met betrekking tot de dotaties uniform en op basis van vergelijkbare criteria uit te oefenen, heeft het Rekenhof zijn controleverslagen over de rekeningen van die instellingen gestandaardiseerd. Deze standaardisering werd voor het eerst toegepast op de controleverslagen over de rekeningen afgelegd voor het jaar 2002.

Hoofdstuk 13

Internationale betrekkingen

13.1 Europese Rekenkamer

Krachtens artikel 248 van het verdrag betreffende de Europese Unie wordt de externe controle die de Europese Rekenkamer uitoefent op de Europese ontvangsten en uitgaven, uitgevoerd op basis van stukken en indien nodig ter plaatse bij de andere instellingen van de Europese Gemeenschap alsmede in de lidstaten. Luidens die bepaling van het verdrag gebeuren de controles in de lidstaten in samenwerking met de nationale controle-instelling, die de Europese Rekenkamer laat weten of ze aan de controle wil deelnemen. Elk controlebezoek wordt aldus aan het Belgische Rekenhof aangekondigd, dat de betrokken nationale overheden hiervan onmiddellijk op de hoogte brengt. Dezelfde procedure wordt toegepast wanneer de Europese Rekenkamer na afloop van een controle het resultaat ervan aan het Rekenhof mededeelt, met de vraag aan de gecontroleerde overheden te reageren op haar opmerkingen.

Het Belgische Rekenhof neemt als waarnemer deel aan de Europese controles. De controleurs van de Europese Rekenkamer worden indien nodig vergezeld door zijn auditeurs. In 2003 werden in België vijf controles uitgevoerd. Twee opdrachten hadden betrekking op de eigen middelen (traditionele eigen middelen, preferentiële handelsakkoorden). Een opdracht had betrekking op het gemeenschappelijk landbouwbeleid (opvolging van de controles door de lidstaten van de door de EOGFL-Garantie gefinancierde operaties) en tot slot hadden twee andere opdrachten betrekking op het structureel beleid (Oogmerk 1 in Henegouwen en het Financieel Instrument voor de Oriëntatie van de Visserij (FIOV)).

Naast de samenwerking op het vlak van de controle bestaat er ook een overlegstructuur voor de controle-instellingen van de lidstaten van de Europese Unie, die hun de mogelijkheid biedt thema's van gemeenschappelijk belang in samenwerking met de Europese Rekenkamer te bespreken. Deze overlegstructuur is op verschillende niveaus georganiseerd. Ten eerste is er de halfjaarlijkse vergadering van de verbindingsagenten van de hoge controle-instellingen (HCI) van de Europese Unie. In 2003 werd de lentevergadering door de Griekse HCI georganiseerd in Athene op 22 en 23 mei, terwijl de herfstvergadering door de Europese Rekenkamer in Luxemburg werd georganiseerd op 6 en 7 oktober. Het contactcomité van de voorzitters van de hoge controle-instellingen van de Europese Unie vormt het hoogste niveau van de overlegstructuur. De jaarlijkse vergadering van dat contactcomité, georganiseerd door de HCI van Tsjechië, werd op 9 en 10 december in Praag gehouden. In het kader van die vergaderingen behandelen werkgroepen allerlei bijzondere onderwerpen van technische aard. Het Belgische Rekenhof neemt deel aan de werkgroepen elektronische gegevensuitwisseling tussen administraties en BTW-fraude op Europese schaal. Voor die laatste heeft het op 13 mei 2003 in Brussel in samenwerking met de Duitse HCI een werkvergadering georganiseerd over de rol van het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF).

13.2 Intosai

Tijdens het zeventiende driejaarlijkse congres van de *International Organisation of Supreme Audit Institutions* (Intosai) dat plaats had te Seoul (Zuid-Korea) in oktober 2001 werd de eerste voorzitter van het Belgische Rekenhof verkozen tot voorzitter van het *Internal Control Standards Committee* van Intosai. Vijfentwintig landen nemen deel aan de werkzaamheden van die commissie. De belangrijkste taak bestaat erin de Intosai-normen voor de interne controle die in 1992 werden vastgelegd, te actualiseren op basis van het COSO-model²³ voor de interne controle, met bijzondere aandacht voor de ethische aspecten en het gebruik van de informatietechnologieën.

In 2003 heeft het Rekenhof op eigen initiatief een ontwerp van actualisering voorbereid van de richtsnoeren voor de internecontrole-normen die van toepassing zijn op de openbare sector. Het kon daarbij rekenen op de medewerking van een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van acht hoge controle-instellingen die lid zijn van de Commissie voor de Internecontrole-normen.

13.3 Eurosai

Overeenkomstig het tweede driejarige mandaat van rekeningcommissaris dat aan het Belgische Rekenhof werd toevertrouwd op het congres van de Organisatie van de Europese Hoge Controle-instellingen voor de Overheidsfinanciën (Eurosai) dat in mei 2002 in Moskou werd gehouden, heeft het Rekenhof met de IJslandse HCI (*Ríkisdendurskodun*) de rekeningen van de organisatie voor het jaar 2003 geverifieerd.

Een delegatie van het Belgische Rekenhof heeft deelgenomen aan een seminarie dat van 9 tot 11 december 2003 in Den Haag werd georganiseerd door de werkgroep leefmilieu-audit van Eurosai. Dat seminarie heeft het mogelijk gemaakt interessante informatie uit te wisselen over de audits inzake afval door de deelnemende HCI's.

13.4 Benelux

Op uitnodiging van het Rekenhof van het Groothertogdom Luxemburg hebben de voorzitters van de HCI's van Nederland, Luxemburg en België in 2003 voor het derde opeenvolgende jaar een overlegvergadering gehouden. De besprekingen gingen inzonderheid over de gezamenlijke werkervaring die het Belgische Rekenhof en de Algemene Rekenkamer van Nederland in staat heeft gesteld een doorlichting te maken van de controle van de accijnzen op minerale oliën in de twee landen. Deze ontmoeting was eveneens de gelegenheid om van gedachten te wisselen over de recente evolutie van de werkmethoden die door de drie HCI's worden toegepast.

²³ COSO (*Committee of Sponsoring Organizations*) is een werkgroep van de Amerikaanse Nationale Commissie voor het Opsporen van Frauduleuze Dertingen, beter gekend onder de benaming *Treadway Commission*.

13.5 F-16 Sai Conference

Op 7 oktober 2003 werd in Brussel onder het voorzitterschap van de Noorse HCI een vergadering gehouden met de afgevaardigden van de rekenkamers van de landen die deelnemen aan het coproductieprogramma van de F-16-vliegtuigen (België, Denemarken, Noorwegen, Nederland, Portugal, Verenigde Staten). De deelnemers hebben alle nuttige informatie ontvangen over de geboekte vooruitgang de afsluiting van de programma's *Follow-on-Buy* en *Mid-Life-Update* en over de stand van zaken van de royalties en de wijzigingen van de Amerikaanse verkoopprocedures *Foreign Military Sales*. De delegaties hebben eveneens de gelegenheid gehad zich te informeren over de beslissingen van de deelnemende landen met betrekking tot de eventuele vervanging van de F-16-vliegtuigen.

Op basis van de resultaten van een vooronderzoek over de operationele kosten en onderhoudskosten van de F-16-vliegtuigen hebben de delegaties beslist geen bijkomende onderzoeken uit te voeren. Er werd een bespreking op gang gebracht over de opportuniteit van het behoud van de samenwerking tussen hoge controle-instellingen, die de bestaansreden is van de F-16 SAI Conference, alsook over de vorm die die samenwerking in de toekomst zou moeten aannemen.

13.6 European Evaluation Society

Het Rekenhof verzekert sinds januari 2000 het secretariaat-generaal van de *European Evaluation Society* (EES) die in 1994 in Den Haag werd opgericht om op Europees vlak de samenwerking te bevorderen tussen de personen of instellingen, gespecialiseerd in evaluatie-onderzoek. In 2003 werden vier vergaderingen van het uitvoerend bureau gehouden in Brussel. Het programma 2003 van de EES bestond er vooral in haar statuten te hervormen, een conferentie in Budapest voor te bereiden om steun te bieden aan de ontwikkeling van de opkomende evaluatiemaatschappijen in Oost-Europa, in de modernisering van de internetsite en in de organisatie van een zomerschool in Denemarken waaraan twee auditoren van het Rekenhof hebben deelgenomen (*Program theory and evaluation practice – Managing evaluation processes*). Het Rekenhof heeft eveneens het eerste Europese seminarie verzorgd over evaluatienormen, ethiek en richtsnoeren (*standards, ethics and guidelines*). Het algemeen secretariaat van de EES wordt sinds 1 januari 2004 verzorgd door de Universiteit van Odense in Denemarken.

13.7 Buitenlandse delegaties

In 2003 heeft het Rekenhof 22 afgevaardigden van buitenlandse HCI's ontvangen die een bezoek of een informatiestage volbrachten over de opdrachten en de organisatie van het Rekenhof en zijn controlemethoden.

Tabel 63 – Onthaal van buitenlandse delegaties			
Hoge controle-instelling van:	Aantal afgevaardigden	Duur in dagen	Periode
Benin	4	7	Van 05-06-03 tot 13-06-03
Congo	12	1	12-06-03
Burundi (parlementsleden)*	6	1	05-09-03
Totaal	22	9	

* Naar aanleiding van de bezoeken die door parlementsleden werden gebracht in het vooruitzicht van de oprichting van een Burundese HCI heeft het Rekenhof twee van zijn leden gedelegeerd om de leden van de nationale assemblée ter plaatse te informeren over de opdrachten en de rol van een controle-instelling.

TWEEDE DEEL:

INGEZETTE MIDDELEN

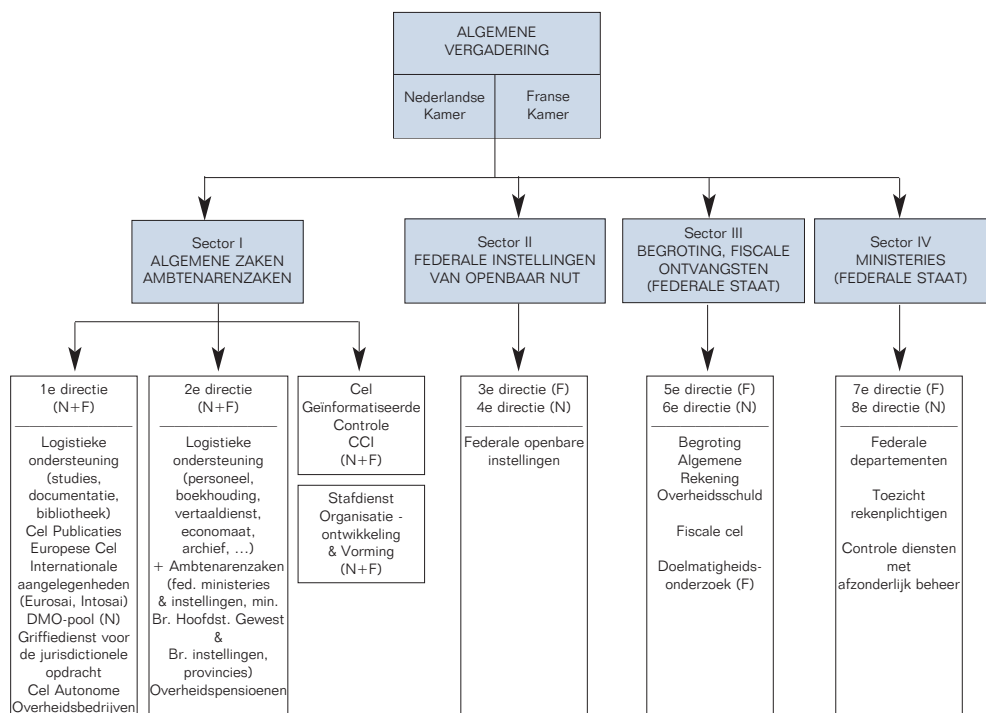
Hoofdstuk 1 Administratieve organisatie

De administratieve diensten van het Rekenhof zijn onderverdeeld in veertien directies, gegroepeerd in vijf sectoren. Sector I omvat twee tweetalige directies, die hoofdzakelijk ondersteuning verlenen voor het interne beheer en de werking van het Rekenhof. De tweede directie is bovendien belast met de controle van alle overheidspensioenen en met de controle van alle aangelegenheden inzake ambtenarenzaken van de federale besturen en van de Franse Gemeenschapscommissie. De sectoren II, III en IV onderzoeken de uitgaven van de federale overheid; elke sector bestaat uit een Nederlandstalige en een Franstalige directie. Sector V bestaat uit een Vlaamse en Franse sectie, die elk uit drie directies bestaan. Zij onderzoeken de uitgaven en de ontvangsten van de respectieve gemeenschappen en gewesten en van de provincies.

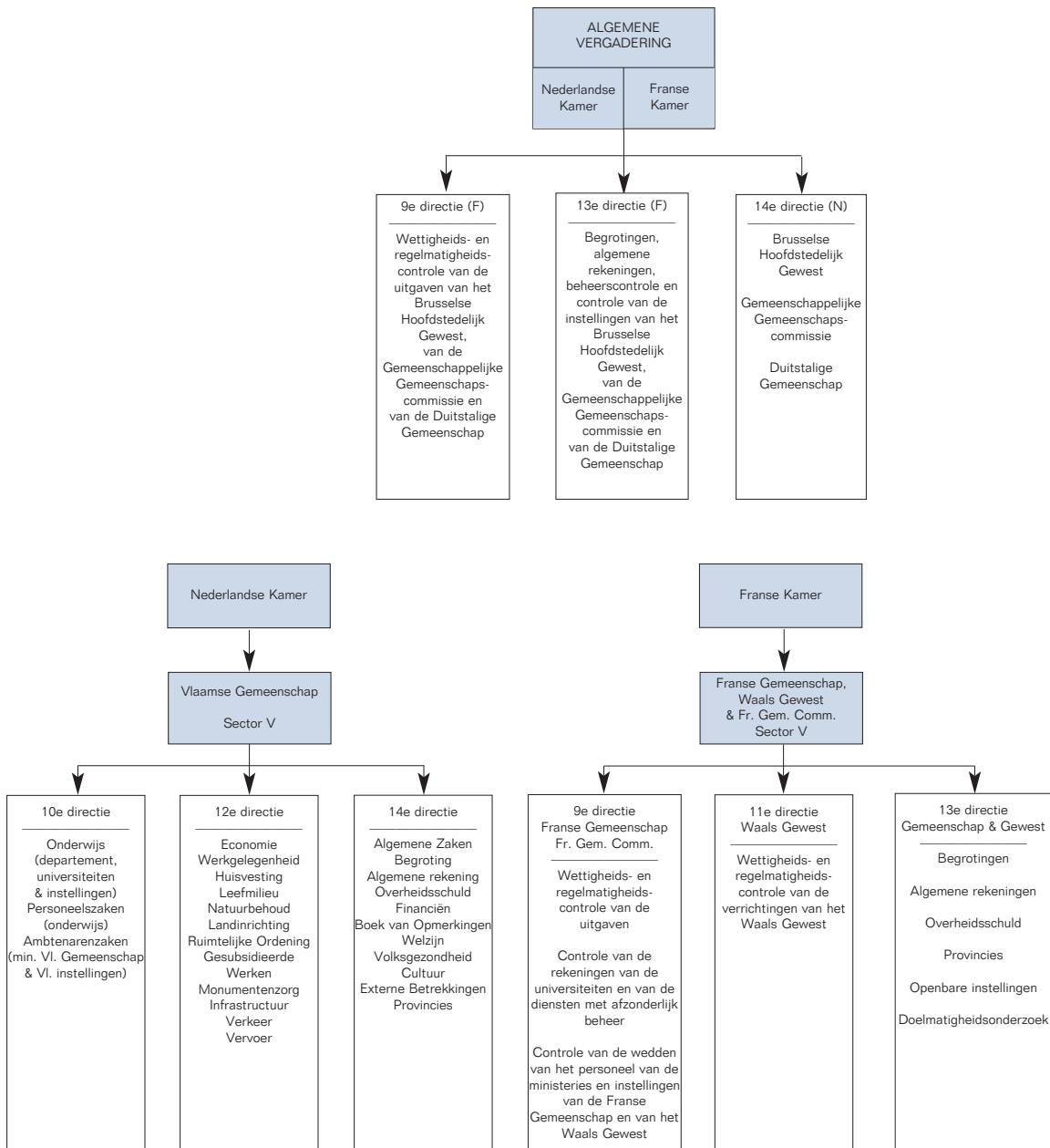
De coördinatie tussen de Nederlandstalige en de Franstalige directies met dezelfde bevoegdheden gebeurt door sectorcomités, waaraan leden van het Rekenhof deelnemen. Die comités stellen jaarlijks de controleprogramma's voor aan het college, dat ze goedkeurt. Wat de sectoren I tot IV betreft (de 'federale' directies), worden die programma's vóór hun goedkeuring door het college voorgelegd aan de raad van advies (overkoepelend orgaan van de sectorcomités).

De interne organisatie van het Rekenhof op 31 december 2003 wordt hierna schematisch weergegeven. Deze organisatie wordt in principe behouden tot 31 augustus 2004 (zie eerste deel: Rekenhof in beweging).

Figuur 2 - Sectoren I tot IV

Figuur 3 - Sector V

Hoofdstuk 2 Personeel

2.1 Personeelsformatie en statuut

Het Rekenhof benoemt en ontslaat zijn personeelsleden. De griffiers staan in voor de aanwervingen via vergelijkende examens.

Het Rekenhof stelt onder toezicht van het Bureau van de Kamer van volksvertegenwoordigers de formatie, het statuut en de wedde van zijn personeel vast.

De huidige personeelsformatie voorziet in 608 betrekkingen, gelijk verdeeld onder Nederlandstaligen en Franstaligen. Het personeel is verder ingedeeld in vier niveaus. Ongeveer de helft van het personeel behoort tot niveau 1 (auditoraat), dat de controledossiers onderzoekt met de hulp van de personeelsleden van niveau 2+. De niveaus 2 en 3 werken ondersteunend.

Op 31 december 2003 stelde het Rekenhof bovendien 66 contractuele personeelsleden tewerk (van wie 12 in het raam van het Rosettaplan) die voor het merendeel zijn belast met ondersteunende taken.

2.2 Statutair personeel in cijfers

	31-12-02			31-12-03		
	F	N	Totaal	F	N	Totaal
Niveau 1	167	165	332	163	161	324
Niveau 2+	74	66	140	74	64	138
Niveau 2	33	33	66	31	31	62
Niveau 3	27	23	50	24	23	47
Totaal	301	287	588	292	279	571

	F			N			Algemene totalen		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Niveau 1	106	37	143	117	31	148	223	68	291
Niveau 2+	46	28	74	48	15	63	94	43	137
Niveau 2	7	23	30	10	20	30	17	43	60
Niveau 3	16	6	22	13	9	22	29	15	44
Totaal	175	94	269	188	75	263	363	169	532

	F			N			Algemene totalen		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Niveau 1	14	6	20	9	4	13	23	10	33
Niveau 2+	0	0	0	1	0	1	1	0	1
Niveau 2	1	0	1	0	1	1	1	1	2
Niveau 3	2	0	2	0	1	1	2	1	3
Totaal	17	6	23	10	6	16	27	12	39

²⁵ Met inbegrip van de personeelsleden die deeltijds werken.

Tabel 67 - Pensioneringen, vrijwillige ontslagen ²⁶ en overlijdens in 2003			
	F	N	Totaal
Vrijwillige vervroegde pensionering	6	5	11
Pensionering op 65 jaar	0	0	0
Pensionering wegens ziekte of ongeschiktheid	1	1	2
Overlijden in actieve dienst	1	0	1
Vrijwillige ontslagen	2	3	5
Totaal	10	9	19

Bovendien werd een Franstalig personeelslid benoemd tot raadsheer in het Rekenhof.

2.3 Aanwervingen

Het slagen voor een vergelijkend wervingsexamen is vereist om statutair personeelslid van het Rekenhof te worden. Deze examens worden op regelmatige tijdstippen georganiseerd en er worden wervingsreserves aangelegd.

De loopbaan begint met een stage van twee jaar voor de personeelsleden van niveau 1 en een stage van één jaar voor de overige personeelsleden. De personeelsleden worden in vast verband benoemd als hun stage bevredigend is verlopen. De bevorderingen in de opeenvolgende graden van eenzelfde loopbaan worden toegekend na zes jaar graadanciënniteit en op basis van een evaluatie van de verdiensten en bekwaamheden van de personeelsleden. De personeelsleden van niveau 1 kunnen zich onder de door het Rekenhof bepaalde voorwaarden kandidaat stellen voor een leidend ambt (eerste-auditeur-revisor, eerste-auditeur-directeur).

Tabel 68 - Aanwervingen in 2003									
	F			N			Algemene totalen		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Niveau 1	0	0	0	1	0	1	1	0	1
Niveau 2+	2	0	2	0	0	0	2	0	2
Niveau 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niveau 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	2	0	2	1	0	1	3	0	3

2.4 Commissie voor Overleg met de Vakverenigingen

In uitvoering van de artikelen 219 tot 223 van het personeelsstatuut van het Rekenhof werd een Commissie voor Overleg met de Vakverenigingen ingesteld, die paritair is samengesteld uit door het Rekenhof en door de erkende vakorganisaties aangewezen leden die stemrecht hebben. Daarnaast hebben de griffier en een secretaris in die commissie zitting. Zij hebben geen stemrecht. De griffier zit de vergaderingen voor. Alle kwesties en voorstellen met betrekking tot de stage, de beroepsopleiding en de evaluatie van het personeel en met betrekking tot het

²⁶ De ontslagen die ingaan op 31 december 2003 's avonds niet inbegrepen.

administratief statuut en de bezoldigingsregeling dienen voor advies aan de commissie te worden voorgelegd. De Commissie voor Overleg met de Vakverenigingen kan ook een gemotiveerd advies uitbrengen over kwesties inzake de materiële organisatie van de diensten. In 2003 kwam deze commissie veertien maal samen.

2.5 Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk

In uitvoering van artikel 224 *quater* van het personeelsstatuut van het Rekenhof werd het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk opgericht. Dit comité is een adviesorgaan waarin evenveel vertegenwoordigers van de werkgever als van de werknemers zitting hebben. Ze worden bijgestaan door de preventieadviseurs van de interne en de externe preventiedienst. In het jaar 2003 heeft dit comité negen vergaderingen gehouden.

Hoofdstuk 3

Materiële middelen

3.1 Gebouw

Het Rekenhof is sinds 1984 gehuisvest in een gebouwencomplex gelegen aan de Regentschapsstraat 2 te Brussel. De opfrissing van de lokalen die de Regie der Gebouwen had aangevat, ging in 2003 voort. Momenteel zijn de gelijkvloerse verdieping, de tussenverdieping en de eerste verdieping voltooid. De renovatie van het gebouw op nummer 3 van de Naamsestraat is eveneens afgewerkt.

3.2 Informatica

Het Rekenhof beschikt over een netwerk TCP/IP²⁷ met twee servers OpenVMS Alpha, alsmede over servers Microsoft Windows Server 2000/2003. Op dat netwerk zijn ongeveer 600 computers aangesloten en nagenoeg 120 printers. De personeelsleden op controle ter plaatse beschikken meestal over een draagbare computer.

Het Rekenhof is via het federale netwerk FedMAN, via een gehuurde lijn of via een ISDN-verbinding²⁸ verbonden met de thesauriediensten van de federale Staat en van de gedefedereerde entiteiten.

Het beschikt over een intranetsite en een internetsite (<http://rekenhof.be>) die het zelf beheert en waarvoor het zelf als *host* optreedt. Voor de tijd dat het Rekenhof het secretariaat-generaal van de *European Evaluation Society* waarneemt, staat het eveneens in voor het beheer en de *hosting* van de site van deze organisatie (<http://europeanevaluation.org>). Die site werd in 2003 herwerkt.

Het grootste deel van de programma's voor controle en intern beheer van het Rekenhof wordt ontwikkeld door eigen informatici.

²⁷ TCP/IP (*Transmission Control Protocol/Internet Protocol*): netwerkprotocols gebruikt op het Internet die zorgen voor de communicatie tussen onderling verbonden computernetwerken met een verschillende materiële architectuur en verschillende exploitatiesystemen.

²⁸ ISDN (*Integrated Services Digital Network*): digitale telefoonlijn die een snelle verbinding mogelijk maakt.

Hoofdstuk 4

Begroting van het jaar 2003

De Commissie voor de Comptabiliteit van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft in de vergaderingen van 10 et 19 december 2002 ²⁹ de initiële begroting van het jaar 2003 eenparig goedgekeurd. Het totaal van de begrote uitgaven lag 5,74% hoger dan de initiële begroting van het jaar 2002 en bedroeg 42.799.700 euro.

Tabel 69 - Initiële begroting van het jaar 2003 (in euro)		
	Initiële begroting 2002	Initiële begroting 2003
Lopende uitgaven		
A Leden van het Rekenhof	1.339.864,52	1.409.600,00
B Personeel	33.280.945,13	35.552.000,00
C Bibliotheek	322.261,58	322.000,00
E Gebouwen	2.997.032,72	2.975.000,00
F Verbruik van elektriciteit – water - mazout	262.767,14	266.000,00
G Uitrusting en onderhoud	42.141,91	44.000,00
H Verbruiksgoederen	194.596,42	218.500,00
I De Post – Belgacom	198.314,82	200.000,00
J Informatica & bureautica	420.427,41	435.000,00
L Buitenlandse delegaties en colloquia	8.676,27	8.600,00
M Wagenpark	65.691,78	66.000,00
N Onvoorziene uitgaven	12.394,68	12.000,00
Q Internationale instellingen	8.180,49	10.000,00
Totaal van de lopende uitgaven	39.153.294,87	41.518.700,00
Kapitaaluitgaven		
E Gebouwen	7.436,81	20.000,00
G Uitrusting en onderhoud	425.137,39	291.000,00
J Informatica & bureautica	867.379,45	925.000,00
M Wagenpark	24.789,35	45.000,00
Totaal van de kapitaaluitgaven	1.324.743,00	1.281.000,00
Algemeen totaal van de uitgavenbegroting	40.478.037,87	42.799.700,00

²⁹ Parl. St. Kamer 2002-2003, nr. 2181/1.

Hoofdstuk 5

Rekeningen van het jaar 2002

De rekening van uitvoering van de begroting van het jaar 2002, die een batig saldo van 2.929.203,49 euro vertoont, werd op 9 december 2003 eenparig goedgekeurd door de Commissie voor de Comptabiliteit van de Kamer van volksvertegenwoordigers³⁰.

Tabel 70 - Rekening van uitvoering van de begroting van het jaar 2002 (in euro)		
	Initiële begroting 2002	Uitvoeringsrekening 2002
Lopende uitgaven		
A Leden van het Rekenhof	1.339.864,52	1.282.813,85
B Personeel	33.280.945,13	31.836.098,16
C Bibliotheek	322.261,58	214.883,52
E Gebouwen	2.997.032,72	2.244.224,11
F Verbruik van elektriciteit – water - mazout	262.767,14	229.585,09
G Uitrusting en onderhoud	42.141,91	32.830,79
H Verbruiksgoederen	194.596,42	190.508,34
I De Post – Belgacom	198.314,82	168.992,78
J Informatica & bureautica	420.427,41	246.880,66
L Buitenlandse delegaties en colloquia	8.676,27	8.601,27
M Wagenpark	65.691,78	23.513,88
N Onvoorziene uitgaven	12.394,68	1.425,09
Q Internationale instellingen	8.180,49	7.383,79
Totaal van de lopende uitgaven	39.153.294,87	36.487.741,33
Kapitaaluitgaven		
E Gebouwen	7.436,81	12.575,37
G Uitrusting en onderhoud	425.137,39	254.747,18
J Informatica & bureautica	867.379,45	769.829,51
M Wagenpark	24.789,35	23.940,99
Totaal van de kapitaaluitgaven	1.324.743,00	1.061.093,05
Algemeen totaal van de uitgaven-begroting	40.478.037,87	37.548.834,38

³⁰ Parl. St. Kamer 2002-2003, nr. 0552/1.

Bijlage: Lijst van publicaties

De hiernavolgende lijst vermeldt niet de onderzoeksverslagen over de ontwerpbegrotingen die aan de parlementen werden toegezonden. Die verslagen worden meestal geïntegreerd in één van de parlementaire stukken over de goedkeuring van die ontwerpbegrotingen. Een synthese ervan wordt opgenomen in de jaarlijkse boeken van het Rekenhof. De lijst vermeldt evenmin de uiteenzettingen, toegezonden aan de parlementen in het kader van de procedure van het visum onder voorbehoud, die eveneens in de jaarlijkse boeken worden samengevat.

De publicaties die het Rekenhof zelf uitgeeft worden aangeduid met het symbool dat hiernaast in de marge wordt afgebeeld. Een exemplaar ervan kan tegen betaling worden verkregen bij de bibliotheek van het Rekenhof (tel. 02 551 84 74).

De publicaties van het Rekenhof kunnen eveneens worden geraadpleegd op de internetsite van het Rekenhof <http://rekenhof.be>, met uitzondering van de voorafbeeldingen van de uitvoering van de begrotingen, die door de betrokken vergaderingen als parlementaire stukken worden gepubliceerd.

A1. Federale Staat

De verslagen van het Rekenhof in verband met de federale Staat worden ofwel als een tweetalig document gepubliceerd (de Boeken van het Rekenhof), ofwel als eentalige documenten die gelijktijdig in het Nederlands en het Frans worden uitgegeven.

A1.1 Boeken van het Rekenhof

160e Boek van het Rekenhof, Deel I, *Parl. St.* Kamer 2003-2004, 263 p.

A1.2 Afzonderlijke verslagen

Het bijzonder belastingstelsel voor buitenlandse kaderleden, Verslag van het Rekenhof toegezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers, Brussel, februari 2003, 59 p.

De fiscale controle van de niet aan de vennootschapsbelasting onderworpen rechtspersonen. Verslag van het Rekenhof toegezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers, Brussel, april 2003, 39 p.

Commentaar bij het Jaarverslag van de Algemene Administratie van Belastingen. Verslag van het Rekenhof toegezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers, Brussel, oktober 2003, 17 p.

De toekenning van het bestaansminimum. De tegemoetkoming van de federale Staat. Verslag van het Rekenhof toegezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers, Brussel, november 2003, 41 p.

Accijnzen op minerale oliën. Toezicht doorgelicht. Samenwerkingsonderzoek Rekenhof - Algemene Rekenkamer. Verslag van het Rekenhof toegezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers, Brussel, november 2003, 101 p.

A2. Vlaamse Gemeenschap

A2.1 Rekeningenboek

Rekeningenboek van het Rekenhof over 2001. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St. Vlaams Parlement*, Stuk 37-B (2003-2004) – Nr.1, 313 p.

A2.2 Activiteitenverslag

Activiteitenverslag van het Rekenhof over 2002. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St. Vlaams Parlement*, Stuk 37-B (2002-2003) – Nr.1, 68 p.

A2.3 Afzonderlijke verslagen

Outsourcing van de informaticafunctie bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St. Vlaams Parlement*, Stuk 37-A (2002-2003) – Nr.1, 62 p.

Subsidies voor Infrastructuur in de sectoren Welzijn en Gezondheid. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St. Vlaams Parlement*, Stuk 37-C (2002-2003) - Nr.1, 71 p.

Innovatiedecreet en IWT-Vlaanderen, Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St. Vlaams Parlement*, Stuk 37-D (2002-2003) – Nr.1, 84 p.

Toerisme Vlaanderen: contractuele uitgaven voor marketing en promotie. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St. Vlaams Parlement*, Stuk 37-E (2002-2003) – Nr.1, 34 p.

Deeltijds kunstonderwijs. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St. Vlaams Parlement*, Stuk 37 (2003-2004) – Nr.1, 77 p.

Onderzoek van de rekeningen 2000 en 2001 van Gimvindus NV. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St. Vlaams Parlement* Stuk 37-A (2003-2004) – Nr.1, 32 p.

Invoering van een economische boekhouding bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St. Vlaams Parlement*, Stuk 37-C (2003-2004) – Nr.1, 95 p.

Schadedossiers ten laste van het Vlaams Infrastructuurfonds. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St. Vlaams Parlement*, Stuk 37-D (2003-2004) – Nr.1, 50 p.

Inschaling van de leden van het academisch personeel aan de Vlaamse universiteiten. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St.* Vlaams Parlement, Stuk 37-E (2003-2004) – Nr.1, 58 p.

Personeelsaangelegenheden van Export Vlaanderen. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St.* Vlaams Parlement, Stuk 37-F (2003-2004) – Nr.1, 66 p.

A3. Franse Gemeenschap

A3.1 Boeken van het Rekenhof

148e Cahier d'observations de la Cour des comptes, Fasc. II, Rapport de contrôle sur le compte d'exécution du budget de la Communauté française pour l'année 1990 et résultats à insérer dans le décret de règlement définitif du budget de la Communauté française pour cette même année, *Doc. parl.* Comm. fr., 377 (2002-2003), N° 1, 38 p.

160e Cahier d'observations, 15e Cahier d'observations adressé par la Cour des comptes au Parlement de la Communauté française, *Doc. parl.* Comm. fr., 481 (2003-2004), N° 1, 63 p.

A3.2 Voorafbeelding van de uitvoering van de begroting 2002

Préfiguration des résultats de l'exécution du budget de la Communauté française pour l'année 2002, *Doc. parl.* Comm. fr., 416 (2002-2003) – N° 1, 122 p.

A4. Duitstalige Gemeenschap

Het 15e Boek aan de Raad van de Duitstalige Gemeenschap bevat het verslag van het Rekenhof over de algemene rekening over het jaar 2002 die de regering van de Duitstalige Gemeenschap overgelegd heeft.

A4.1 Boeken van het Rekenhof

Dem Rat der Deutschsprachigen Gemeinschaft vorgelegter 15. Bericht des Rechnungshofes, Bemerkungen und Dokumente, *Parlamentsdrucksache* R. D. Gem., 7-315 (2003-2004), Nr. 1, 64 p.

A5. Waals Gewest

A5.1 Boeken van het Rekenhof

156e Cahier de la Cour des comptes, Observations et documents soumis au Parlement wallon, Fasc. II, Rapport de contrôle du compte général de la Région wallonne pour l'année 1999, *Doc. parl.* Rég. w., 487 (2002-2003), N° 1, 41 p.

156e Cahier de la Cour des comptes, Observations et documents soumis au Parlement wallon, Fasc. IIbis, Rapport de contrôle des comptes d'exécution du budget des hôpitaux psychiatriques de Mons et Tournai pour l'année 1999, *Doc. parl.* Rég. w., 557 (2002-2003), N° 1, 8 p.

157e Cahier de la Cour des comptes, Observations et documents soumis au Parlement wallon, Fasc. II, Rapport de contrôle du compte général de la Région wallonne pour l'année 2000, *Doc. parl. Rég. w.*, 602 (2003-2004), N° 1, 44 p.

160e Cahier d'observations, 15e Cahier d'observations adressé par la Cour des comptes au Parlement wallon, Fasc. Ier, *Doc. parl. Rég. w.*, 616 (2003-2004), N° 1, 114 p.

A5.2 Afzonderlijke verslagen

Aperçu de la situation budgétaire, financière et comptable des cinq provinces wallonnes. Rapport adopté par la Chambre française de la Cour des comptes le 26 août 2003, 42 p.

Le plan wallon formation insertion. Rapport de la Cour des comptes transmis au Parlement de la Région wallonne, Décembre 2003, 83 p.

A5.3 Voorafbeelding van de uitvoering van de begroting 2002

Préfiguration des résultats de l'exécution du budget de la Région wallonne pour l'année 2002, *Doc. parl. Rég. w.*, 4-IV e (2002-2003) – N° 1, 99 p.

A6. Brussels Hoofdstedelijk Gewest Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

A6.1 Boeken van het Rekenhof

159e Boek van het Rekenhof, 13e Boek met opmerkingen en documenten voorgelegd aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, Deel I, St. Brusselse Hoofdstedelijke Raad, Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, 2002-2003, Nr. A - 392/1 en Nr. B - 99/1, 102 p.

A6.2 Voorafbeeldingen van de uitvoering van de begroting 2002

Voorafbeelding van de uitslagen van de uitvoering van de begroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het jaar 2002, St. Brusselse Hoofdstedelijke Raad, Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie 2003-2004, Nr. A - 512/1, 781 p.

A6.3 Afzonderlijke verslagen

Overheidsopdrachten voor wegeninfrastructuur in Brussel. Verslag van het Rekenhof aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, mei 2003, 57 p.

Het Brusselse waterzuiveringsstation Noord. Verslag van het Rekenhof aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, oktober 2003, 71 p.

A7. Franse Gemeenschapscommissie

Voorafbeelding van de uitvoering van de begroting 2002

Préfiguration des résultats de l'exécution du budget de la Commission communautaire française pour l'année 2002, *Doc., Ass. Comm. fr., 4-III (2002-2003) N° 1*, 40 p.

Er bestaat ook een Franse versie van dit verslag.

Il existe aussi une version française de ce rapport.

U kunt dit jaarverslag in de taal van uw keuze op de internetsite van het Rekenhof raadplegen of downloaden.

Wettelijk depot	D/2004/1128/10
Druk	N.V. Peeters S.A.
Adres	Rekenhof Regentschapsstraat 2 B - 1000 Brussel
Tel	02-551 81 11
Fax	02-551 86 22
Internetsite	http://rekenhof.be